

PRZEWODNIK QMP

Wołowina
z ras
mięsnych

Wołowina
z ras
mlecznych

PRZEWODNIK QMP

Zrealizowano na zamówienie:
Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego

Copyright:
Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego

Wydawnictwo:
agroABC.pl sp. z o.o.

Skład i opracowanie:
Redakcja opasy.pl

Sfinansowano ze środków:
Funduszu Promocji Mięsa Wołowego

Rok wydania:
2025

Wydanie:
I

Spis treści przewodnika QMP:

1. Wprowadzenie do systemu Quality Meat Program (QMP) Rola i znaczenie systemu QMP	str. 6–7	10. Zakupy pasz i ich jakość Zakup pasz od zarejestrowanych dostawców	str. 37
2. Wymagania dotyczące ras bydła Dopuszczone rasy bydła	str. 8	Zakup pasz od dostawców z certyfikatem GMP+ ...	str. 38
3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt Oznakowanie bydła zgodne z prawem	str. 9	Bezpośredni zakup lokalnych pasz	str. 39
Rejestracja zwierząt w systemie IRZ	str. 10	Ewidencja zakupionych pasz	str. 40
4. Dobrostan zwierząt Umiejętności obsługi zwierząt	str. 11	Deklaracje dostawców produktów ubocznych .	str. 41–42
Warunki utrzymania dorosłego bydła	str. 12	11. Przechowywanie i zarządzanie paszami Magazynowanie pasz	str. 43
Zabiegi weterynaryjne: kastracja	str. 13–14	Usuwanie niedojadów	str. 44
Zabiegi weterynaryjne: dehornizacja	str. 15	12. Infrastruktura gospodarstwa Bezpieczeństwo urządzeń do karmienia i pojenia ..	str. 45
Oddzielanie zwierząt według płci	str. 16	Higiena sprzętu do zadawania paszy i pojenia	str. 46
Utrzymanie czystości bydła	str. 17	Bezpieczne ogrodzenia	str. 47
Dobrostan cieląt	str. 18	Warunki zoohigieniczne pomieszczeń	str. 48
Grupowe utrzymywanie cieląt	str. 19	Zakaz trzymania bydła na uwięzi	str. 49
Plan kontroli zdrowia bydła	str. 20–23	Utrzymanie zwierząt na ściółce	str. 50
Reagowanie na choroby i kontuzje zwierząt	str. 24	Schronienie dla bydła na pastwisku	str. 51
Przestrzeganie terminów karencji	str. 25	Wyposażenie do bezpiecznej kontroli bydła	str. 52
5. Dokumentacja i rejestracja zdarzeń Prowadzenie rejestrów leczenia zwierząt	str. 26–27	13. Ochrona środowiska i gospodarka odpadami Gospodarowanie nawozami naturalnymi	str. 53
Procedura „złamanej igły”	str. 28	Postępowanie z padłymi zwierzętami	str. 54
6. Żywienie zwierząt Żywienie zgodne z zaleceniami QMP	str. 29	Plan postępowania z odpadami	str. 55
Plan żywienia zwierząt	str. 30	14. Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) Szkolenia BHP	str. 56
Rejestr oprysków upraw paszowych	str. 31	15. Zarządzanie gospodarstwem i stabilność ekonomiczna Plan ekonomiczny gospodarstwa	str. 57
7. Zarządzanie pastwiskami Obsada bydła na pastwisku	str. 32	Plan redukcji emisji gazów cieplarnianych	str. 58
Minimalizacja zagrożeń podczas wypasu	str. 33	16. Transport zwierząt Minimalizacja stresu przy załadunku i rozładunku .	str. 59
8. Zakazy stosowania substancji niedozwolonych Zakaz stosowania antybiotyków i hormonów wzrostu	str. 34		
9. Warunki sanitarne i higieniczne Dostęp cieląt do wody pitnej	str. 35		
Dostęp dorosłego bydła do wody pitnej	str. 36		

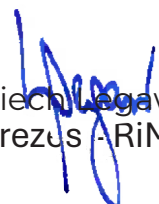

System Quality Meat Program (QMP) pełni istotną rolę w rozwoju polskiego rolnictwa - odpowiada na coraz większe oczekiwania konsumentów wobec jakości produkowanego mięsa oraz właściwego traktowania zwierząt hodowlanych. W czasach, gdy społeczeństwo jest coraz bardziej świadome znaczenia warunków, w jakich żyją zwierzęta gospodarskie, rośnie również zapotrzebowanie na

produkty wytwarzane z poszanowaniem dobrostanu. Uczestnictwo gospodarstw rolnych w Systemie QMP jest zatem wyraźnym sygnałem, że hodowcy biorą odpowiedzialność za wysoką jakość produkcji, zdrowie zwierząt oraz standardy etyczne i środowiskowe. Taka postawa pomaga budować zaufanie społeczne oraz pozytywny wizerunek producentów wołowiny na rynku krajowym i międzynarodowym.

Szczególną rolę w rozwoju, promocji i egzekwowaniu standardów Systemu QMP odgrywa Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dzięki działaniom ARiMR producentom mięsa wołowego łatwiej jest spełnić obowiązujące normy jakościowe i środowiskowe. Agencja przekazuje środki finansowe na poprawę warunków życia zwierząt i prowadzi liczne działania informacyjne, które umożliwiają hodowcom przyswojenie i skuteczne wdrażanie niezbędnych zasad dobrostanowych. Dzięki uczestnictwie w Systemie QMP hodowcy mogą rozwijać swoją działalność w sposób zgodny z oczekiwaniami rynku, przy jednoczesnym zwiększaniu konkurencyjności ekonomicznej. Poprawa warunków bytowych zwierząt oraz produkcja wysokiej jakości wołowiny to dziś nie tylko ważny element etyczny i społeczny, ale również realny sposób na zwiększenie rentowności gospodarstwa i zbudowanie trwałej przewagi rynkowej, czego Państwu życzę oraz zachęcam do korzystania z usług Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Z wyrazami uznania

Wojciech Legawiec
Prezes ARiMR

Szanowni Państwo,

System Quality Meat Program (QMP) to narzędzie, które od lat skutecznie wspiera rozwój polskiego sektora produkcji wołowiny. Wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów jakościowych oraz dobrostanowych wymaga jednak ciągłej współpracy, wymiany wiedzy i wspólnego wysiłku zarówno ze strony hodowców, jak i instytucji administrujących.

Jako administratorzy systemu zdajemy sobie sprawę z wyzwań, przed którymi codziennie stają producenci bydła mięsnego. Naszym celem jest nie tylko egzekwowanie określonych norm, lecz przede wszystkim wspieranie gospodarstw rolnych w ich spełnianiu. Dlatego regularnie dostarczamy materiały szkoleniowe, praktyczne poradniki oraz oferujemy wsparcie merytoryczne, które mają pomóc hodowcom uniknąć typowych błędów oraz przygotować się na skuteczną realizację założeń programu QMP.

Prezentowana publikacja jest właśnie takim narzędziem – kompleksowym przewodnikiem, który w przystępny sposób opisuje najczęstsze niezgodności oraz wskazuje konkretne rozwiązania, które pomogą im zapobiec. Dzięki zawartym w niej praktycznym wskazówkom mogą Państwo szybko i sprawnie poprawić lub usprawnić procesy zachodzące w swoich gospodarstwach, osiągając pełną zgodność ze standardami Systemu QMP.

Jesteśmy przekonani, że skuteczna współpraca i konsekwentne wdrażanie zasad programu przekładają się nie tylko na lepszą jakość produkowanego mięsa, lecz także na realne korzyści ekonomiczne dla Państwa gospodarstw oraz wzmocnienie pozytywnego wizerunku polskiej wołowiny zarówno w kraju, jak i na rynkach zagranicznych.

Życzę Państwu owocnej lektury oraz sukcesów we wdrażaniu zaleceń Systemu QMP.

Z wyrazami szacunku

Jerzy Wierzbicki
Prezes

1.1. Rasy zwierząt są zgodne z wymaganiami systemu QMP

Waga

3

Sugerowane działania: 1.1.3.1 Wybór zwierząt, 1.1.3.2. Kwalifikacja tusz bydła

1.1.3.1. oraz 1.1.3.2

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP dopuszcza określone rasy bydła mięsnego i mlecznego oraz mieszańce z rasami mlecznymi i mięsnymi. Bydło, które hodujesz w ramach QMP, musi być zgodne z oficjalną listą ras dopuszczonych przez system. Dotyczy to zarówno bydła czystorasowego, jak i ich mieszańców.

Jakie rasy bydła są dopuszczone w systemie QMP?

Rasy typowo mięsne: Limousine (LM), Charolaise (CH), Angus (AN, AR), Hereford (HH), Salers (SL), Simental mięsny (SM), Galloway (GA), Highland (HI), Belgijska biało-błękitna (BB), Wagyu (WA), Blond d'Aquitaine (BD) oraz mieszańce mięsne (MM) kwalifikują się do oznaczania znakiem System QMP „Wołowina QMP z ras mięsnych”.

Bydło ras mlecznych Polska holsztyńsko-fryzyjska odmiana czarno-biała (HO), Polska holsztyńsko-fryzyjska odmiana czerwono-biała (RW), Europejskie bydło czerwone (RE), Polska czerwono-biała (ZR), Polska czarno-biała (ZB) i ich mieszańców (MS) oraz bydła w typie użytkowym kombinowanym Polska czerwona (RP), Montbeliarde (MO), Białogrzbieta (BG), Simental (SM) i ich mieszańców (MS) kwalifikuje się do oznaczania znakiem System QMP „Wołowina QMP z ras mlecznych”.

Katalog ras oraz ich mieszańców jest zamknięty, ale obejmuje zdecydowaną większość polskiej produkcji żywca wołowego.

NOTATKI WŁASNE

1.2. Zwierzęta są oznakowane zgodnie z obowiązującym prawem.

Waga

3

Sugerowane działania: 1.2 Rejestry zwierząt

1.2

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Każde zwierzę hodowlane (bydło) w Twoim gospodarstwie musi posiadać dwa poprawnie umieszczone identyfikatory, zwykły kolczyk oraz do wyboru:

- zwykły kolczyk;
- kolczyk elektroniczny;
- wszczepiany transponder;
- kapsułka ceramiczna (bolus).

Obowiązek ten wynika z przepisów prawa krajowego i zasad ARiMR.

Wszystkie użyte identyfikatory muszą pochodzić od dostawców zatwierdzonych przez ARiMR i muszą być umieszczone zgodnie z przepisami.

Kolczyki są oficjalnym sposobem oznaczania bydła, pozwalającym na pełną identyfikację zwierząt.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy w oznakowaniu bydła:

- ✗ zwierzę nie posiada jednego lub obu kolczyków (np. kolczyk zgubiony i nie zgłoszony do ARiMR).
- ✗ kolczyki są nieczytelne lub uszkodzone (np. numery się starty lub kolczyk pękł).
- ✗ kolczyki nie są założone w wymaganym terminie (np. cielę oznakowane z opóźnieniem, po 7 dniach).
- ✗ stosowane są wszczepiane transpondery od dostawców niezatwierdzonych przez ARiMR.
- ✗ wszczepiane transpondery są umieszczane w miejscach niezgodnych z przepisami.

JAK UNIKNĄĆ BŁĘDÓW I NIEZGODNOŚCI?

Stosuj się do następujących praktycznych zasad:

- ✓ kolczykuj cielęta możliwie szybko po urodzeniu, unikając opóźnień.
- ✓ regularnie sprawdzaj (raz w miesiącu), czy wszystkie zwierzęta mają oba kolczyki.
- ✓ natychmiast reaguj na zgubienie kolczyka i zgłaszaj takie przypadki do ARiMR.
- ✓ przechowuj potwierdzenia zgłoszeń oraz dokumenty związane z zamawianiem kolczyków.
- ✓ stosuj identyfikatory wyłącznie od dostawców zatwierdzonych przez ARiMR i umieszczaj je wyłącznie w miejscach określonych w przepisach.

NOTATKI WŁASNE

1.3. Zwierzęta są zarejestrowane zgodnie z obowiązującym prawem w systemie IRZ.

Waga

3

Sugerowane działania: 1.2 Rejestry zwierząt
Przedstawić wykaz zwierząt z IRZ

1.2

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Każde zwierzę hodowane w Twoim gospodarstwie musi być **zgłoszone do krajowego systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZplus)** w terminie do 7 dni od urodzenia, zakupu lub przemieszczenia, prowadzonego przez **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)**. Rejestracja obejmuje zarówno nowonarodzone cielęta, jak również zwierzęta kupione lub przemieszczane między gospodarstwami oraz padłe.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy:

- ✗ Brak zgłoszenia narodzin cielęcia.
- ✗ Nieterminowe zgłoszenie zakupu, sprzedaży lub padnięcia (zgłoszenie po 7 dniach od zdarzenia).
- ✗ Brak jakiegokolwiek rejestracji zwierzęcia w IRZ (np. zakupione zwierzę nie zostało zgłoszone).

JAK UNIKNĄĆ BŁĘDÓW I SANKCJI?

Najważniejsze zasady do przestrzegania:

- ✓ Zgłaszaj każde zdarzenie możliwie jak najszybciej po jego wystąpieniu.
- ✓ Regularnie sprawdzaj poprawność danych w systemie IRZ (przynajmniej raz w miesiącu).
- ✓ Przechowuj wszystkie potwierdzenia zgłoszeń przez minimum 5 lat (wydruki lub potwierdzenia elektroniczne).

NOTATKI WŁASNE

2.1. Osoby zajmujące się zwierzętami posiadają umiejętności w obchodzeniu się z bydłem.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.1. Utrzymanie zwierząt w gospodarstwie

2.1

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Każda osoba, która w Twoim gospodarstwie zajmuje się zwierzętami (np. właściciel, członkowie rodziny, pracownicy) musi posiadać odpowiednią **wiedzę i praktyczne umiejętności** w zakresie:

- codziennej obsługi i opieki nad bydłem,
- postępowania ze zwierzętami w sposób humanitarny i bezpieczny,
- rozpoznawania potrzeb bydła (żywienie, pojenie, zdrowie, zachowanie),
- prawidłowego postępowania w sytuacjach stresowych (np. załadunek, transport, zabiegi weterynaryjne),
- podstawowych zasad higieny i BHP podczas pracy ze zwierzętami.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze problemy związane z tym wymogiem to:

- ✗ Brak umiejętności osób zajmujących się zwierzętami w zakresie dobrostanu zwierząt
- ✗ Brak dokumentów potwierdzających przeszkolenie BHP osób obsługujących bydło.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI?

Praktyczne wskazówki:

- ✓ Upewnij się, że każda osoba obsługująca zwierzęta posiada wymagane kwalifikacje lub doświadczenie praktyczne
- ✓ Regularnie organizuj lub uczestnicz w szkoleniach dotyczących obsługi bydła i dobrostanu zwierząt.

NOTATKI WŁASNE

2.2. Dorosłe bydło jest traktowane zgodnie z wymogami dobrostanu zwierząt.

Waga

3

Sugerowane działania: (na dzień kontroli) 2.2. Postępowanie przy porodzie bydła

2.2.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Dorosłe bydło w Twoim gospodarstwie musi być utrzymywane i traktowane zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi dobrostanu zwierząt oraz standardami systemu QMP. Oznacza to, że zwierzęta muszą mieć zapewnione warunki życia, które gwarantują im komfort, zdrowie oraz brak stresu i cierpienia.

Dobrostan obejmuje przede wszystkim:

- właściwe warunki utrzymania (bez uwięzi, czystość, przestrzeń, wentylacja, temperatura),
- stały dostęp do świeżej wody
- karmienie paszą o odpowiedniej jakości,
- brak sytuacji powodujących stres, ból lub niepotrzebne cierpienie zwierząt,
- odpowiednie wyposażenie budynków (kojce, stanowiska, wybiegi),
- regularną kontrolę zdrowotną oraz weterynaryjną opiekę nad stadem.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze błędy w zakresie dobrostanu dorosłego bydła to:

- ✗ Brak stałego dostępu do czystej wody
- ✗ Brudne, wilgotne, niewystarczająco czyszczone kojce i pomieszczenia.
- ✗ Niewystarczająca ilość miejsca (nadmierne zagęszczenie zwierząt).
- ✗ Trzymanie bydła na uwięzi.
- ✗ Zbyt rzadka kontrola stanu zdrowia bydła lub zaniedbania weterynaryjne.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI?

Praktyczne zalecenia dla hodowcy:

- ✓ Regularnie sprawdzaj stan zdrowia i dobrostan każdego zwierzęcia (zalecana kontrola minimum raz dziennie).
- ✓ Zadbaj o regularne sprzątanie i dezynfekcję budynków gospodarskich.
- ✓ Zawsze zapewniaj zwierzętom odpowiednią ilość świeżej ściółki.
- ✓ Nigdy nie stosuj uwięzi – bydło dorosłe powinno mieć pełną swobodę ruchu.
- ✓ Utrzymuj odpowiednią ilość zwierząt na dostępnej powierzchni pomieszczeń.

NOTATKI WŁASNE

2.3. Kastracja odbywa się zgodnie z obowiązującym prawem.

Waga

3

Sugerowane działania: Kastracja

2.3.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Jeśli w swoim gospodarstwie wykonujesz zabieg kastracji buhajków, musisz przeprowadzać go zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami systemu QMP. Podstawowe wymagania dotyczące kastracji obejmują:

- zapewnienie minimalizacji bólu i stresu podczas zabiegu,
- prawidłową metodę przeprowadzenia zabiegu (chirurgiczną, elastrator, zaciskową),
- kastracja metodą chirurgiczną musi być wykonana przez lekarza weterynarii z zastosowaniem przez niego środków znieczulających i przeciwbólowych.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze problemy związane z kastracją to:

- ✗ Wykonywanie zabiegu kastracji u zwierząt starszych niż zalecany wiek (np. powyżej pierwszego miesiąca życia bez zastosowania odpowiednich środków znieczulających lub przeciwbólowych).
- ✗ Kastracja wykonana przez osoby nieposiadające odpowiednich kwalifikacji lub doświadczenia.
- ✗ Zabieg przeprowadzony niezgodnie z metodami zaakceptowanymi przez przepisy prawa.

JAK UNIKNĄĆ BŁĘDÓW I SANKCJI?

Najważniejsze zalecenia dla hodowcy:

- ✓ Zabieg kastracji wykonuj w ciągu pierwszego miesiąca życia zwierzęcia prawidłową metodą.
- ✓ Korzystaj ze wsparcia lekarza weterynarii i stosuj środki znieczulające i przeciwbólowe.
- ✓ Zawsze dokumentuj wykonanie zabiegu (rejestr weterynaryjny gospodarstwa lub protokół weterynaryjny).

NOTATKI WŁASNE

2.3.1. Zabieg kastracji jest wykonany w możliwie wczesnym wieku (pierwszy miesiąc życia zwierzęcia).

Waga

2

Sugerowane działania: Kastracja

2.3.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, by zabieg kastracji był, jeśli zdecydujesz się na jego przeprowadzenie, został wykonany w jak najwcześniejszym okresie życia zwierzęcia. Optymalnym terminem, zgodnym ze standardami systemu QMP, jest **pierwszy miesiąc życia cielęcia**. Im młodsze zwierzę, tym zabieg ten jest mniej bolesny i mniej stresujący.

Najlepiej, aby kastracja była przeprowadzana **przed ukończeniem przez zwierzę 4 tygodnia życia**.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze błędy, które możesz popełnić:

- ✗ Kastracja zwierzęcia starszego niż miesiąc.
- ✗ Przeprowadzenie zabiegu w złym (zbyt późnym) wieku bez uzasadnienia weterynaryjnego.
- ✗ Brak dokumentacji wskazującej, kiedy dokładnie wykonano zabieg.

JAK UNIKNĄĆ BŁĘDÓW I NIEZGODNOŚCI?

Najważniejsze zasady, których warto przestrzegać:

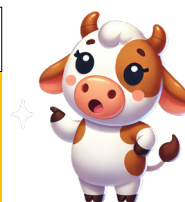
- ✓ Planuj zabieg kastracji tak, aby zawsze przeprowadzać go w pierwszych tygodniach życia cieląt.
- ✓ Jeśli nie uda się wykonać zabiegu we właściwym terminie, konieczne uzyskaj zalecenie i zgodę lekarza weterynarii.
- ✓ Zawsze prowadź dokumentację wykonanego zabiegu (daty, wiek cielęcia w momencie kastracji, metoda, osoba wykonująca zabieg).

NOTATKI WŁASNE

2.4. Dekornizacja wykonywana jest w możliwie wczesnym wieku zwierząt przy użyciu środków znieczulających.

Waga

2

Sugerowane działania: Dekoronizacja

2.4.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Dekornizacja to zabieg usuwania lub hamowania wzrostu rogów u cieląt. W systemie QMP obowiązuje zasada, że jeśli decydujesz się na przeprowadzenie tego zabiegu, powinieneś go wykonać:

- w **jak najwcześniejszym wieku zwierzęcia (najlepiej w pierwszych 4 tygodniach życia)**,
- zawsze z użyciem **środków znieczulających** lub przeciwbólowych.

Celem tego wymogu jest ograniczenie bólu i stresu u zwierząt oraz zapewnienie ich dobrostanu.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze błędy popełniane przez hodowców:

- ✗ Dekornizacja zwierząt w późnym wieku bez zastosowania środków znieczulających i przeciwbólowych.
- ✗ Brak jakiegokolwiek dokumentacji potwierdzającej zastosowanie środków przeciwbólowych lub znieczulających.
- ✗ Dekornizacja wykonana przez osoby bez wymaganych umiejętności lub uprawnień (np. pracowników bez nadzoru lekarza weterynarii).

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI PODCZAS KONTROLI?

Aby uniknąć błędów i problemów z kontrolą:

- ✓ Planuj zabiegi dekornizacji jak najwcześniej – najlepiej przed ukończeniem 1 miesiąca życia.
- ✓ Zawsze używaj odpowiednich środków znieczulających lub przeciwbólowych zgodnie z zaleceniami lekarza weterynarii.
- ✓ Udokumentuj każdą dekornizację (datę, metodę, użyte preparaty).
- ✓ Regularnie konsultuj się z lekarzem weterynarii.

NOTATKI WŁASNE

2.5. Jałówki i buhajki są utrzymywane w oddzielnych grupach nie później niż od 6 miesiąca życia.

Odstępstwo dla ras (Limousine, Charolaise, Simental) późno dojrzewających do 30.06.2026 r.

Waga

2

Sugerowane działania: Podział na grupy

2.5.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP nakłada obowiązek, aby zwierzęta różnej płci – jałówki (samice) oraz buhajki (samce) – były od siebie oddzielone najpóźniej od momentu ukończenia 6 miesiąca życia. Oznacza to, że przed ukończeniem tego wieku cielęta różnych płci mogą przebywać razem, ale po przekroczeniu granicy 6 miesięcy konieczne jest ich rozdzielanie na osobne kojce lub pomieszczenia.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze problemy stwierdzane podczas kontroli:

- ✗ Jałówki i buhajki w wieku powyżej 6 miesięcy są utrzymywane razem.
- ✗ Brak wyraźnego oddzielenia kój dla zwierząt różnych płci.
- ✗ Opóźnienia w oddzielaniu zwierząt wynikające z braku odpowiednich pomieszczeń.

JAK UNIKNĄĆ NAJCZĘSTSZYCH BŁĘDÓW?

Najważniejsze zasady postępowania:

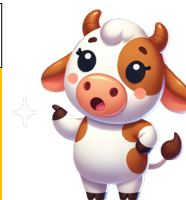
- ✓ Upewnij się, że posiadasz wystarczającą ilość pomieszczeń i wybiegów, aby oddzielić zwierzęta według płci.
- ✓ Regularnie kontroluj wiek zwierząt (np. co miesiąc), aby na bieżąco je rozdzielać.
- ✓ Planuj z wyprzedzeniem rozwój infrastruktury, aby zawsze mieć odpowiednie warunki techniczne w gospodarstwie.

NOTATKI WŁASNE

2.6. Budynki w których jest utrzymywane bydło są czyszczone i dezynfekowane.

Waga

2

Sugerowane działania: Czystość bydła

2.6.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Wymóg dotyczący czystości bydła oznacza, że zwierzęta muszą być regularnie pielęgnowane, aby utrzymywać ich skórę, sierść i kończyny w odpowiednim stanie higienicznym. Szczególną uwagę należy zwrócić na:

- regularne usuwanie zanieczyszczeń takich jak obornik, błoto czy resztki pasz ze skóry i sierści zwierząt,
- zapewnienie suchej, czystej ściółki, by ograniczyć zabrudzenia i poprawić komfort zwierząt,
- regularne czyszczenie miejsc szczególnie narażonych na zabrudzenia (np. nogi, brzuch, ogon),
- systematyczne kontrolowanie czystości bydła, aby uniknąć długotrwałych zabrudzeń, które mogą prowadzić do problemów zdrowotnych i obniżenia jakości i wartości żywca

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy podczas kontroli:

- ✗ Widoczne, długotrwałe zabrudzenia skóry, sierści i kończyn zwierząt,
- ✗ Brak regularnego usuwania zabrudzonej ściółki,
- ✗ Niedostateczne lub całkowite zaniedbanie pielęgnacji zwierząt,
- ✗ Zanieczyszczone bydło transportowane do uboju, zwiększające ryzyko zabrudzenia tusz.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI PODCZAS KONTROLI?

Najważniejsze praktyczne wskazówki:

- ✓ Codziennie monitoruj czystość zwierząt, szybko reagując na wszelkie zabrudzenia.
- ✓ Regularnie wymieniaj ściółkę oraz sprzątaj budynki gospodarskie.
- ✓ Przeprowadzaj rutynowe zabiegi pielęgnacyjne (np. mycie, szczotkowanie), szczególnie w okresach zwiększonego ryzyka zabrudzeń (jesień, zima).
- ✓ Dokumentuj te działania (np. zapisy w rejestrze gospodarstwa).

NOTATKI WŁASNE

2.7. Cielęta są utrzymywane zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi dobrostanu.

Waga

3

Sugerowane działania: 2.7. Chów cieląt

2.7.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby wszystkie cielęta w gospodarstwie były utrzymywane w warunkach zgodnych z krajowymi oraz europejskimi przepisami o dobrostanie zwierząt. Oznacza to zapewnienie młodym zwierzętom optymalnych warunków życia, które gwarantują ich zdrowie, prawidłowy rozwój i minimalizację stresu.

Przepisy te określają m.in.:

minimalną powierzchnię przypadającą na jedno cielę,
warunki utrzymania (temperatura, wentylacja, oświetlenie),
dostęp do odpowiedniej ilości paszy i świeżej wody,
sposób utrzymywania cieląt (bez uwięzi, na ściółce),
opiekę weterynaryjną i profilaktykę zdrowotną.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy podczas kontroli:

- ✗ Zbyt mała powierzchnia przypadająca na jedno cielę.
- ✗ Brak stałego dostępu do świeżej wody pitnej lub podawanie cielętom wody zanieczyszczonej.
- ✗ Utrzymywanie cieląt pojedynczo po ukończeniu 6 tygodnia życia.
- ✗ Niewystarczająca ilość ściółki lub brudne, mokre i zimne kojce.
- ✗ Brak regularnej kontroli weterynaryjnej lub zaniedbania w leczeniu chorób.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI PODCZAS KONTROLI?

Najważniejsze zalecenia praktyczne:

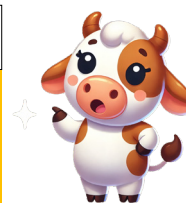
- ✓ Regularnie kontroluj powierzchnię koi i liczbę zwierząt w grupach.
- ✓ Codziennie zapewnij cielętom świeżą wodę pitną oraz wysokiej jakości paszę.
- ✓ Nigdy nie stosuj uwięzi – od urodzenia cielęta muszą być wolne.
- ✓ Prowadź regularne sprzątanie oraz zapewnij świeżą ściółkę.
- ✓ Stałe współpracuj z lekarzem weterynarii (prowadź dokumentację zdrowotną).

NOTATKI WŁASNE

2.8. Wszystkie cielęta od 6 tygodnia życia są utrzymywane grupowo.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.7. Chów cieląt

2.7.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby każde cielę po ukończeniu **6 tygodnia życia** było utrzymywane w grupie, a nie w pojedynczym kojcu. Od tego wieku nie można już utrzymywać zwierząt osobno. Grupa oznacza minimum dwa cielęta utrzymywane razem w jednym kojcu lub na wspólnym wybiegu.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy:

- ✗ Utrzymywanie cieląt pojedynczo powyżej 6 tygodnia życia,
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej wiek cieląt i datę ich przeniesienia do grupy.
- ✗ Utrzymywanie cieląt w zbyt dużych lub za małych grupach, co może skutkować agresją, stresem lub pogorszeniem dobrostanu.

JAK UNIKNĄĆ NAJCZĘSTSZYCH BŁĘDÓW?

Praktyczne porady:

- ✓ Stwórz harmonogram przenoszenia cieląt do grup, dostosowany do dat urodzenia.
- ✓ Regularnie kontroluj i dokumentuj wiek cieląt.
- ✓ Utrzymuj grupy o optymalnej liczebności (zalecane od 3 do 10 cieląt w grupie).
- ✓ W razie problemów (np. agresja w grupie) reaguj szybko, reorganizując grupy i dokumentując zmiany.

NOTATKI WŁASNE

2.9. Bydło znajdujące się w gospodarstwie znajduje się pod opieką lekarza weterynarii. Gospodarstwo współpracuje z lekarzem weterynarii w celu zapewnienia odpowiedniego stanu i dobrostanu zwierząt.

Waga

3

Sugerowane działania: 2.8. Lekarze weterynarii

2.8.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP nakłada obowiązek, aby każde gospodarstwo utrzymujące bydło współpracowało z lekarzem weterynarii, zapewniając stałą i fachową opiekę zdrowotną nad stadem. Oznacza to, że:

- lekarz weterynarii przygotowuje i okresowo weryfikuje plan zdrowia zwierząt.
- lekarz weterynarii regularnie odwiedza gospodarstwo (wizyty profilaktyczne, kontrole stanu zdrowia),
- lekarz weterynarii nadzoruje wszelkie zabiegi weterynaryjne, takie jak szczepienia, odrobaczanie, leczenie chorób oraz interwencje w sytuacjach nagłych,
- gospodarstwo wdraża zalecenia lekarza weterynarii dotyczące zdrowia i dobrostanu zwierząt.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy:

- ✗ Brak planu kontroli zdrowia bydła lub nieaktualizowany plan kontroli.
- ✗ Zaniedbania w regularnym leczeniu, szczepieniach, odrobaczaniu lub profilaktyce zdrowotnej.
- ✗ Niewdrażanie zaleceń lekarza weterynarii.
- ✗ Samodzielne próby leczenia zwierząt.

JAK UNIKNĄĆ NAJCZĘSTSZYCH BŁĘDÓW?

Kluczowe działania profilaktyczne:

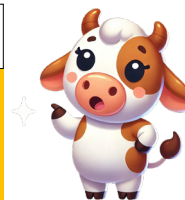
- ✓ Regularnie aktualizuj plan kontroli zdrowia stada przy udziale lekarza weterynarii (minimum raz do roku).
- ✓ Zawsze wdrażaj zalecenia lekarza weterynarii dotyczące zdrowia zwierząt (szczególnie w zakresie szczepień i profilaktyki).
- ✓ Prowadź na bieżąco rejestr wszystkich zabiegów i wizyt weterynaryjnych.
- ✓ Regularnie sprawdzaj ważność dokumentów (umowy, plany zdrowotne).

NOTATKI WŁASNE

2.10. Stado jest systematycznie odrobaczane.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.9. Plan kontroli zdrowia bydła

2.9.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP zaleca hodowcom systematyczne odrobaczanie wszystkich zwierząt w gospodarstwie. Odrobaczanie to podawanie zwierzętom odpowiednich leków (preparatów przeciw pasożytniczych), które zapobiegają infekcjom pasożytniczym lub skutecznie je eliminują.

Obowiązek ten obejmuje:

- **Regularne stosowanie środków odrobaczających** zgodnie z zaleceniami lekarza weterynarii.
- **Zapewnienie pełnej dokumentacji przeprowadzanych odrobaczeń** (daty, użyte środki, dawkowanie).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy:

- ✗ Brak jakiejkolwiek dokumentacji potwierdzającej regularne odrobaczanie.
- ✗ Stosowanie środków niezatwierdzonych lub niewłaściwych dla bydła.
- ✗ Nieregularne lub zbyt rzadkie odrobaczanie (rzadziej niż 2 razy w roku).
- ✗ Brak współpracy lub zaleceń od lekarza weterynarii dotyczących odrobaczania.

JAK UNIKNĄĆ NAJCZĘSTSZYCH BŁĘDÓW?

- ✓ Ustal stały harmonogram odrobaczania – najlepiej wiosną i jesienią.
- ✓ Korzystaj z porad lekarza weterynarii w doborze środków odrobaczających.
- ✓ Regularnie zapisuj w dokumentacji każde odrobaczanie (datę, preparaty, dawkowanie).
- ✓ Przechowuj faktury za zakupione preparaty odrobaczające.

NOTATKI WŁASNE

2.11. W gospodarstwie stosuje się plan kontroli zdrowia bydła określony przez Administratora Systemu.

Waga

3

Sugerowane działania: 2.9. Plan kontroli zdrowia bydła, okazać plan kontroli zdrowia bydła

2.9.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP nakłada na gospodarstwa obowiązek stosowania **pisemnego planu kontroli zdrowia bydła**. Plan kontroli zdrowia bydła jest dokumentem określającym konkretne działania profilaktyczne, diagnostyczne oraz lecznicze, które należy regularnie wykonywać w celu zapewnienia zdrowia, bezpieczeństwa i dobrostanu zwierząt. Plan zdrowia bydła przygotowuje lekarz weterynarii i okresowo go weryfikuje.

Każde gospodarstwo objęte systemem QMP jest zobowiązane do posiadania, stosowania i aktualizowania takiego planu zgodnie z zaleceniami Administratora systemu.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze błędy stwierdzane podczas kontroli:

- ✗ Brak planu kontroli zdrowia bydła lub nieaktualizowanie go.
- ✗ Plan istnieje, lecz nie jest stosowany (brak wykonanych działań zgodnie z planem).
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej realizację działań określonych w planie kontroli zdrowia bydła.
- ✗ Plan kontroli zdrowia bydła niezgodny z zaleceniami Administratora QMP lub niewykonany we współpracy z lekarzem weterynarii.
- ✗ Brak w formie pisemnej "Planu kontroli zdrowia bydła" nieopatrzonego podpisem hodowcy i datą sporządzenia.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Kluczowe zalecenia:

- ✓ Upewnij się, że posiadasz aktualny i zatwierdzony przez lekarza weterynarii plan kontroli zdrowia bydła.
- ✓ Regularnie realizuj działania wynikające z planu kontroli zdrowia bydła.
- ✓ Dokładnie i na bieżąco dokumentuj wszystkie przeprowadzone działania.
- ✓ Przynajmniej raz do roku przeprowadź przegląd planu kontroli zdrowia bydła we współpracy z lekarzem weterynarii.

NOTATKI WŁASNE

2.11.1. Plan kontroli zdrowia bydła jest corocznie aktualizowany i przechowywany przez 3 lata.

Waga

2

**Sugerowane działania: 2.9. Plan kontroli zdrowia bydła
Okazać plan kontroli zdrowia bydła**

2.9.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby:

- **plan kontroli zdrowia bydła był aktualizowany minimum raz na rok.** Aktualizacja planu oznacza, że co najmniej raz w ciągu każdego roku kalendarzowego wspólnie z lekarzem weterynarii powinienś dokonać przeglądu, potwierdzenia aktualności lub zmian w dokumentacji dotyczącej profilaktyki zdrowotnej zwierząt.
- dokument ten musisz **przechowywać w gospodarstwie przez minimum 3 lata.**

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy:

- ✗ Brak aktualnego planu kontroli zdrowia bydła (ostatnia aktualizacja starsza niż rok).
- ✗ Brak przechowywania poprzednich wersji planu zdrowotnego (minimum 3 lata wstecz).

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Praktyczne wskazówki:

- ✓ Zaplanuj regularne coroczne spotkania z lekarzem weterynarii w celu aktualizacji planu.
- ✓ Stwórz prosty system archiwizacji dokumentów – każdy plan trzymaj w osobnej teczce z wyraźnym oznaczeniem roku aktualizacji.
- ✓ Regularnie kontroluj, czy nie zbliża się termin aktualizacji planu.

NOTATKI WŁASNE

2.12. Zwierzęta w przypadku wystąpienia kontuzji lub choroby są niezwłocznie badane lub jeśli jest to konieczne ubijane.

Waga

3

Sugerowane działania: 2.11. Obecność lekarza weterynarii

2.11.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP nakłada obowiązek natychmiastowej reakcji, jeśli w Twoim gospodarstwie u bydła wystąpi:

kontuzja (zranienie, uraz, problemy z poruszaniem),

choroba (objawy kliniczne, takie jak wysoka gorączka, brak apetytu, osłabienie, urazy wymagające interwencji weterynaryjnej).

Obowiązkiem hodowcy jest jak najszybsze podjęcie działań w celu:

przeprowadzenia badań i zapewnienia zwierzęciu pomocy weterynaryjnej,

lub – jeśli pomoc jest niemożliwa lub nieoptymalna –

niezwłocznego przeprowadzenia uboju z konieczności (zgodnie z zaleceniami lekarza weterynarii i przepisami prawa krajowego).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy:

- ✗ Brak szybkiej reakcji na zauważoną chorobę lub kontuzję zwierzęcia.
- ✗ Zwierzęta chore pozostają bez opieki weterynaryjnej, co prowadzi do pogorszenia ich stanu.
- ✗ Brak odpowiedniej dokumentacji działań podjętych wobec chorych lub kontuzjowanych zwierząt.
- ✗ Opóźniony ubój z konieczności, powodujący przedłużenie cierpienia zwierzęcia.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Najważniejsze wskazówki:

- ✓ Reaguj natychmiast, gdy zauważysz chore lub kontuzjowane zwierzę.
- ✓ Zawsze konsultuj się z lekarzem weterynarii i stosuj jego zalecenia.
- ✓ Dokumentuj każdą interwencję weterynaryjną lub ubój z konieczności (data, diagnoza, działania).
- ✓ Utrzymuj regularny kontakt z lekarzem weterynarii – np. miesięczna lub kwartalna profilaktyczna kontrola stada.

NOTATKI WŁASNE

2.13. Przestrzegane są terminy karencji.

Waga

3

Sugerowane działania: 2.12. Leki i szczepionki dla zwierząt

2.12.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Termin **karencji** to czas, który musi upłynąć od zakończenia podawania zwierzęciu preparatu wymagającego karencji (np. antybiotyku, leku przeciwzapalnego lub przeciwpasożytniczego) do momentu, gdy mięso lub mleko od tego zwierzęcia mogą być bezpiecznie spożywane przez ludzi.

System QMP nakłada na hodowców absolutny obowiązek przestrzegania tych terminów. Oznacza to, że **zwierzęta nie mogą być sprzedane do uboju wcześniej, niż minie termin karencji wskazany w ulotce stosowanego leku lub zalecenia lekarza weterynarii.**

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy:

- ✗ Sprzedaż zwierząt przed zakończeniem okresu karencji.
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej leczenie i przestrzeganie terminów karencji.
- ✗ Nieprawidłowe prowadzenie rejestru leczenia zwierząt (brak dat, nazw leków lub terminów karencji).

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Praktyczne wskazówki dla hodowców:

- ✓ Zawsze sprawdzaj karencję leku przed jego zastosowaniem – informacja o terminie karencji jest podana w ulotce lub na opakowaniu leku weterynaryjnego.
- ✓ Zapisuj datę podania leku oraz datę zakończenia leczenia – od tej daty liczysz okres karencji.
- ✓ Nigdy nie sprzedawaj zwierząt do uboju przed zakończeniem okresu karencji – zwierzę powinno być wyraźnie oznaczone lub odizolowane aż do momentu upłynięcia terminu karencji.
- ✓ Korzystaj z książki leczenia zwierząt (rejestru leczenia), aby precyzyjnie monitorować i dokumentować terminy karencji.

NOTATKI WŁASNE

2.14. Prowadzone są stosowne rejestry dotyczące leczenia zwierząt oraz wykonywanych zabiegów.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.12. Leki i szczepionki dla zwierząt
Okazać rejestry leczenia.

2.12.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby każde gospodarstwo prowadziło dokładne i aktualne rejestry dotyczące:

- **leczenia zwierząt** (podawane leki, antybiotyki, preparaty odrobaczające),
- **wykonywanych zabiegów weterynaryjnych** (szczepienia, kastracja, dekornizacja, zabiegi pielęgnacyjne i zdrowotne).

Rejestry te muszą być prowadzone regularnie, czytelnie i w sposób umożliwiający szybką i łatwą weryfikację przez kontrolujących. Dokumentacja musi być przechowywana przez co najmniej 5 lat.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy to:

- ✗ Brak prowadzenia rejestru leczenia lub jego niekompletność (brak ważnych danych, takich jak data, nazwa leku czy okres karencji).
- ✗ Nieprawidłowe lub nieczytelne prowadzenie rejestrów.
- ✗ Nieprowadzenie rejestru dla zabiegów innych niż leczenie farmakologiczne (np. kastracja, dekornizacja).
- ✗ Brak dokumentacji pozwalającej weryfikować zastosowane leki i terminy karencji.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Najważniejsze wskazówki:

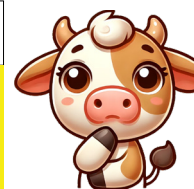
- ✓ Dbaj o przejrzystość i jasność zapisów leczenia w rejestrach.
- ✓ Pamiętaj o wpisaniu wszystkich zabiegów do rejestrów, nie pomijając żadnego z istotnych: szczepienia, kastracja, dekornizacja, zabiegi pielęgnacyjne i zdrowotne.

NOTATKI WŁASNE

2.14.1. Rejestry są przechowywane przez 5 lat.

Waga

1

Sugerowane działania: 2.12. Leki i szczepionki dla zwierząt
Okazać rejestry leczenia (5 ostatnich lat).

2.12.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby wszystkie prowadzone rejestry dotyczące:

- **leczenia zwierząt** (stosowane leki, antybiotyki, terminy karencji, daty leczenia),
 - **zabiegów weterynaryjnych** (szczepienia, kastracje, dekornizacje, zabiegi pielęgnacyjne)
- były przechowywane w gospodarstwie przez **co najmniej 5 lat od momentu ich sporządzenia**. Oznacza to, że wszystkie dokumenty związane z leczeniem oraz wszelkimi zabiegami na zwierzętach muszą być bezpiecznie archiwizowane przez wskazany okres.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej stwierdzane problemy to:

- ✗ Rejestry sprzed okresu krótszego niż 5 lat.
- ✗ Dokumentacja niekompletna lub zagubiona.
- ✗ Brak czytelności lub uporządkowania rejestrów, co uniemożliwia sprawną kontrolę.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Najważniejsze wskazówki:

- ✓ Regularnie sprawdzaj i archiwizuj dokumentację (minimum raz w roku).
- ✓ Stwórz oddzielną teczkę lub segregator na dokumenty z każdego roku, oznaczając je wyraźnie.
- ✓ Pamiętaj o systematycznym tworzeniu kopii zapasowych dokumentacji elektronicznej.

NOTATKI WŁASNE

2.15. W przypadku, gdy w trakcie szczepienia w ciele zwierzęcia pozostanie igła lub jej część, producent posiada odnotowany w dokumentacji numer kolczyka tego zwierzęcia.

Waga

3

Sugerowane działania: 2.13. "Polityka złamanej igły"

2.13.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, abyś każdorazowo w przypadku pozostawienia igły lub jej fragmentu w ciele bydła (co może zdarzyć się podczas szczepień, iniekcji lub innych zabiegów weterynaryjnych) podjął następujące działania:

Niezwłocznie odnotował zdarzenie w specjalnej dokumentacji gospodarstwa.

Precyzyjnie podał numer identyfikacyjny (numer kolczyka) zwierzęcia, u którego doszło do incydentu.

Poinformował lekarza weterynarii, który zaleci dalsze działania (np. lokalizację i usunięcie igły, ewentualny ubój z konieczności lub inne działania naprawcze).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy:

- ✗ Brak udokumentowania zdarzenia – nie zapisano numeru kolczyka zwierzęcia, daty lub przebiegu sytuacji.
- ✗ Niezgłoszenie problemu lekarzowi weterynarii i niepodjęcie odpowiednich działań naprawczych.
- ✗ Brak wydzielenia zwierzęcia – zwierzę trafia do dalszego obrotu, co stanowi zagrożenie dla konsumentów.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Najważniejsze praktyczne zalecenia:

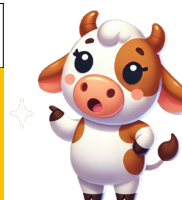
- ✓ Przy każdym szczepieniu czy zabiegu weterynaryjnym natychmiast kontroluj stan sprzętu – sprawdzaj igły po każdym wkluciu.
- ✓ W razie jakiegokolwiek podejrzenia pozostawienia igły, natychmiast reaguj – dokumentuj zdarzenie i wzywaj lekarza weterynarii.
- ✓ Regularnie szkol personel gospodarstwa z procedury „złamanej igły” i dokumentowania podobnych zdarzeń.

NOTATKI WŁASNE

2.16. Żywnienie jest zgodne z zaleceniami opasania Systemu QMP.

Waga

2

Sugerowane działania: Żywnienie zwierząt
ZAŁĄCZNIK NR 1 - Zalecenia Opasania Systemu QMP –
Standardy Systemu QMP – Wydanie VII

2.14.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby żywienie bydła w gospodarstwie odbywało się według ściśle określonych zaleceń opasania zawartych w standardach QMP. Zalecenia te określają, jak należy komponować dawki pokarmowe oraz jakimi zasadami kierować się podczas całego okresu opasu, aby osiągnąć oczekiwane parametry jakościowe mięsa.

Żywnienie zgodne z zaleceniami QMP obejmuje:

odpowiedni dobór pasz,
właściwe bilansowanie dawki pokarmowej (energia, białko, witaminy, składniki mineralne),
stosowanie wyłącznie zatwierdzonych dodatków paszowych,
odpowiednią technologię i system żywienia (np. system TMR, PMR lub system żywienia pastwiskowego),
dostosowanie żywienia do grup technologicznych i wieku zwierząt.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej stwierdzane błędy:

- ✗ Żywnienie niezgodne z wymaganiami QMP.
- ✗ Brak udokumentowanego planu żywienia.
- ✗ Zakup pasz od niecertyfikowanych dostawców.
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej zgodność stosowanych pasz z wymaganiami jakościowymi QMP.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Kluczowe działania zapobiegawcze:

- ✓ Regularnie aktualizuj i konsultuj plan żywienia ze specjalistą ds. żywienia zwierząt lub lekarzem weterynarii.
- ✓ Kupuj pasze tylko od certyfikowanych i zatwierdzonych dostawców.
- ✓ Utrzymuj szczegółową dokumentację żywienia (plany, faktury, rejestry).
- ✓ Regularnie szkol personel gospodarstwa z wymagań dotyczących żywienia zgodnego z QMP.

NOTATKI WŁASNE

2.17. W gospodarstwie dostępny jest plan żywienia zwierząt z podziałem na grupy technologiczne.

Waga

2

**Sugerowane działania: 2.14. Żywienie zwierząt ⇒
Okazać plan żywienia zwierząt**

2.14.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP nakłada obowiązek posiadania szczegółowego, pisemnego planu żywienia zwierząt. Plan ten musi być opracowany odrębnie dla każdej **grupy technologicznej zwierząt**, np.:

cielęta (do 6 miesięcy),
młódzież opasowa (6–12 miesięcy),
bydło starsze opasowe (pow. 12 miesięcy),
jałówki hodowlane,
buhajki hodowlane,
krowy mamki.

Plan żywienia powinien precyzyjnie określać skład dawek pokarmowych, ich ilości oraz rodzaj stosowanych pasz – wszystko dostosowane do konkretnej grupy zwierząt, ich wieku, masy ciała oraz celu hodowlanego.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy:

- ✗ Brak pisemnego planu żywienia zwierząt.
- ✗ Plan żywienia zwierząt jest ogólny, bez podziału na grupy technologiczne.
- ✗ Brak aktualizacji planu żywienia zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami zwierząt.
- ✗ Niezgodność rzeczywistego żywienia z opracowanym planem.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Najważniejsze zasady praktyczne:

- ✓ Regularnie aktualizuj plan żywienia – co najmniej raz w roku lub przy każdej istotnej zmianie technologicznej.
- ✓ Konsultuj plan żywienia ze specjalistą ds. żywienia zwierząt lub lekarzem weterynarii.
- ✓ Regularnie weryfikuj, czy faktyczne żywienie odpowiada zapisom w planie.
- ✓ Prowadź przejrzystą dokumentację żywieniową, która ułatwi Ci wykazanie zgodności podczas kontroli.

NOTATKI WŁASNE

2.17. W gospodarstwie prowadzony jest rejestr oprysków stosowanych w uprawach paszowych.

Waga

1

**Sugerowane działania: 3.5.Przepisy z zakresu ochrony środowiska
Przedstawić rejestr oprysków**

3.5.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby każde gospodarstwo prowadziło dokładny i bieżący rejestr dotyczący stosowanych oprysków na polach, na których produkowane są pasze dla bydła. Rejestr powinien zawierać szczegółowe informacje o każdym zastosowanym środku ochrony roślin, umożliwiając kontrolę i zapewniając bezpieczeństwo pasz oraz produkowanego mięsa.

Rejestr oprysków musi zawierać:

- **nazwę środka ochrony roślin**, jaki został zastosowany (herbicydy, fungicydy, insektycydy itp.),
- **datę oprysku**,
- **miejsce zastosowania** (numer działki lub opis pola uprawnego),
- **dawkę zastosowanego środka** (ilość na hektar),
- **powód zastosowania środka ochrony roślin** (np. zwalczanie chwastów, szkodników lub chorób),
- **termin karencji** (czas, który musi upłynąć od oprysku do zbioru paszy).

NAJCZĘŚCIEJ SPOTYKANE PROBLEMY TO:

- ✗ Brak rejestru oprysków lub niekompletne prowadzenie rejestru (brakuje istotnych informacji takich jak data, dawka, miejsce stosowania).
- ✗ Nieprzestrzeganie terminów karencji przed zbiorem upraw.
- ✗ Stosowanie środków niedopuszczonych lub zabronionych.
- ✗ Niewłaściwe przechowywanie dokumentacji (zagubienie, zniszczenie).

ABY PRAWIDŁOWO SPEŁNIĆ TEN WYMÓG, POWINIENIEŚ:

- ✓ Każdorazowo po wykonaniu oprysku od razu odnotować wszystkie istotne informacje (nazwa, ilość, data).
- ✓ Regularnie aktualizować rejestr, najlepiej bezpośrednio po każdym oprysku.
- ✓ Stosować jedynie środki ochrony roślin dopuszczone i zarejestrowane w Polsce (sprawdź numer zezwolenia na opakowaniu).
- ✓ Kontrolować i przestrzegać terminów karencji środków ochrony roślin przed zbiorem upraw paszowych.

NOTATKI WŁASNE

2.18. Obsada bydła na pastwisku zawiera się pomiędzy 0,3-1,4 DJP/ha.

Waga

1

Sugerowane działania: 2.15. Zarządzanie pastwiskami i paszami zielonymi

2.15.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP nakłada obowiązek, aby liczba zwierząt utrzymywanych na pastwiskach była dostosowana do ich powierzchni, w zakresie **od 0,3 do 1,4 Dużej Jednostki Przeliczeniowej (DJP)** na jeden hektar pastwiska.

DJP to jednostka przeliczeniowa używana do określenia obsady zwierząt gospodarskich, gdzie:

1 DJP odpowiada jednej dorosłej sztuce bydła o masie ok. 500 kg.

Przykładowe wartości DJP dla bydła:

dorośle bydło opasowe lub krowy: **1 DJP**

młódzież w wieku 6–24 miesięcy: **0,6–0,8 DJP**

cielęta do 6 miesięcy: **0,2–0,3 DJP**

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze błędy stwierdzane podczas kontroli:

- ✗ Obsada bydła powyżej dopuszczalnych 1,4 DJP/ha, co prowadzi do nadmiernego obciążenia pastwiska.
- ✗ Zbyt niska obsada poniżej 0,3 DJP/ha (niedostateczne wykorzystanie pastwiska).
- ✗ Brak prowadzenia rejestrów lub obliczeń DJP – brak możliwości zweryfikowania obsady podczas kontroli.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Kluczowe zalecenia:

- ✓ Regularnie (minimum raz na sezon pastwiskowy) obliczaj obsadę DJP/ha.
- ✓ W razie potrzeby koryguj liczbę zwierząt lub powierzchnię użytkowanych pastwisk.
- ✓ Dokumentuj każdą zmianę obsady zwierząt.
- ✓ Kontroluj stan pastwisk, unikając ich degradacji.

NOTATKI WŁASNE

Waga
1

2.19. Wypasanie zwierząt na pastwiskach i polach uprawnych prowadzone jest w sposób ograniczający do minimum fizyczne, biologiczne lub chemiczne zagrożenia.

Sugerowane działania: 2.15. Zarządzanie pastwiskami i paszami zielonymi

2.15.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby wypas bydła był prowadzony w sposób, który minimalizuje ryzyko wystąpienia zagrożeń mogących negatywnie wpływać na zdrowie i dobrostan zwierząt oraz jakość mięsa. Zagrożenia, które muszą być minimalizowane to:

Fizyczne – np. ostre przedmioty, druty, szkło, elementy metalowe, uszkodzone ogrodzenia.

Biologiczne – pasożyty, bakterie, wirusy, rośliny toksyczne, padłe zwierzęta.

Chemiczne – pozostałości pestycydów, nawozów, środki ochrony roślin, oleje czy inne chemikalia.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy podczas kontroli:

- ✗ Brak regularnej kontroli pastwisk i pól przed wypasem.
- ✗ Obecność przedmiotów ostrych, chemikaliów lub roślin toksycznych w miejscu wypasu.
- ✗ Niedostateczne przestrzeganie terminów karencji po opryskach.
- ✗ Brak udokumentowania działań prewencyjnych i naprawczych.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Kluczowe działania profilaktyczne:

- ✓ Regularnie (minimum raz przed każdym sezonem wypasowym) dokonuj kontroli pastwisk pod kątem zagrożeń fizycznych, biologicznych i chemicznych.
- ✓ Twórz notatki z każdej kontroli, jasno zapisując podjęte działania.
- ✓ Stosuj wyłącznie środki ochrony roślin zgodnie z zaleceniami producentów (z uwzględnieniem karencji).
- ✓ Szkół regularnie siebie oraz personel gospodarstwa w zakresie bezpiecznego zarządzania pastwiskami.

NOTATKI WŁASNE

2.201. Przestrzegany jest zakaz stosowania antybiotyków i hormonów wzrostu jako dodatków paszowych.

Waga

3

Sugerowane działania: 2.16. Zakaz stosowania hormonów wzrostu

2.16.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP absolutnie zakazuje stosowania w żywieniu bydła:

- **antybiotyków** (substancji przeciwdrobnoustrojowych),
- **hormonów wzrostu**,

w formie dodatków paszowych, czyli środków podawanych zwierzętom w celu przyspieszenia wzrostu lub poprawy wyników opasu.

Dopuszczalne jest stosowanie antybiotyków wyłącznie w celach leczniczych, na wyraźne zalecenie lekarza weterynarii, z zachowaniem okresów karencji.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze problemy stwierdzane podczas kontroli:

- ✗ Stosowanie pasz lub dodatków zawierających niedozwolone substancje (antybiotyki, hormony wzrostu).
- ✗ Podawanie antybiotyków bez wyraźnych wskazań leczniczych lub bez nadzoru lekarza weterynarii.
- ✗ Brak odpowiedniej dokumentacji potwierdzającej przestrzeganie zakazu (np. brak faktur, brak rejestru leczenia).

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Praktyczne zasady dla hodowców:

- ✓ Nigdy nie stosuj antybiotyków ani hormonów jako dodatków do paszy.
- ✓ Antybiotyki stosuj wyłącznie pod nadzorem lekarza weterynarii w leczeniu chorych zwierząt.
- ✓ Zachowaj i dokumentuj okresy karencji antybiotyków, aby uniknąć ich obecności w mięsie.
- ✓ Regularnie sprawdzaj etykiety i certyfikaty dodatków paszowych, upewniając się, że nie zawierają niedozwolonych substancji.

NOTATKI WŁASNE

2.21. Cielęta do ukończenia 6 miesiąca życia mają stały dostęp do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Waga

2

Sugerowane działania: : 2.17. Woda
W przypadku wody pochodzącej z ujęć własnych należy okazać dokument potwierdzający, że woda była badana w laboratorium akredytowanym.

2.17.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby każde cielę (do 6 miesiąca życia) miało zapewniony **nieograniczony dostęp do czystej, świeżej wody**, która spełnia normy jakości określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wody pitnej).

Kluczowe aspekty tego wymogu to:

- **stały, całodobowy dostęp do wody pitnej** (nie wystarczy jednorazowe pojenie dziennie lub dostęp tylko przez ograniczony czas),
- woda musi spełniać normy jakości zgodne z wymaganiami sanitarnymi dla wody pitnej dla ludzi
- powinna być regularnie badana i wolna od wszelkich zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych,
- w przypadku własnych ujęć (studnia), konieczne jest posiadanie aktualnych wyników badań potwierdzających odpowiednią jakość wody.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy to:

- ✗ Brak stałego dostępu cieląt do wody pitnej (np. woda dostępna okresowo lub tylko podczas karmienia),
- ✗ Zła jakość wody (zanieczyszczenia mikrobiologiczne i/lub fizykochemiczne),
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej badania jakości wody z własnego ujęcia.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Praktyczne zalecenia:

- ✓ Zamontuj odpowiednie poidła, które zapewniają swobodny dostęp cieląt do świeżej wody przez cały dzień i noc.
- ✓ Regularnie sprawdzaj i uzupełniaj wodę, aby zawsze była świeża i czysta.
- ✓ Jeśli posiadasz własne źródło wody (np. studnia), regularnie zlecaj jej badania w akredytowanym laboratorium.
- ✓ Przechowuj aktualne wyniki badań jakości wody (raz do roku lub zgodnie z zaleceniami lokalnych służb sanitarnych).

NOTATKI WŁASNE

2.22. Dorosłe bydło ma zapewniony stały dostęp do wody

Waga

2

Sugerowane działania: 2.17. Woda
W przypadku wody pochodzącej z ujęć własnych należy okazać dokument potwierdzający, że woda była badana w laboratorium akredytowanym.

2.17.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby wszystkie dorosłe zwierzęta gospodarskie (bydło powyżej 6 miesiąca życia) miały zapewniony:

- **stały (całodobowy) dostęp do wody**, czyli możliwość korzystania z czystej i świeżej wody o dowolnej porze dnia i nocy,
 - wodę odpowiedniej jakości – czystą, bez zanieczyszczeń mikrobiologicznych, chemicznych czy fizycznych.
- Stały dostęp oznacza, że zwierzęta muszą mieć możliwość swobodnego poboru wody w dowolnym momencie, bez ograniczeń ilościowych lub czasowych.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy to:

- ✗ Okresowy brak dostępu zwierząt do wody (np. tylko kilka godzin dziennie lub brak wody w nocy),
- ✗ Brudna, zanieczyszczona lub niezdatna do spożycia woda (zanieczyszczenia fizykochemiczne, mikrobiologiczne),
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej jakość wody z własnego ujęcia lub brak regularnych badań wody.
- ✗ Zbyt mała ilość poidel w stosunku do ilości zwierząt w kojcu

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Praktyczne działania, które musisz wdrożyć:

- ✓ Zapewnij bydłu łatwy dostęp do świeżej wody poprzez montaż odpowiedniej liczby automatycznych poidel lub zbiorników z czystą wodą.
- ✓ Regularnie kontroluj i uzupełniaj wodę, tak aby nigdy jej nie brakowało, szczególnie w okresach wysokich temperatur lub zimą (zapobieganie zamarzaniu).
- ✓ Zapewnij dobrą jakość wody – woda musi być czysta, bez zanieczyszczeń, mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych.
- ✓ Regularnie czyść poidła i zbiorniki na wodę, aby uniknąć skażeń mikrobiologicznych.

NOTATKI WŁASNE

2.23. Materiały paszowe są kupowane od podmiotów działających na rynku pasz posiadających numer nadany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Waga

3

Sugerowane działania: 2.18. Dostawcy pasz
Okazać odpowiednie dokumenty potwierdzające np. faktury, oświadczenie dostawy

2.18.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP zobowiązuje Cię, jako producenta bydła, do zakupu wszelkich pasz (materiałów paszowych) wyłącznie od firm lub gospodarstw, które posiadają:

- **oficjalny numer identyfikacyjny** nadany przez **Powiatowego Lekarza Weterynarii**.

Taki numer potwierdza, że dostawca jest:

- zarejestrowany zgodnie z obowiązującymi przepisami weterynaryjnymi i paszowymi,
- regularnie kontrolowany pod kątem spełniania norm bezpieczeństwa i jakości pasz,
- uprawniony do sprzedaży pasz, które są bezpieczne dla zwierząt i ludzi.

Wymóg ten dotyczy wszystkich pasz zakupionych z zewnątrz gospodarstwa – zarówno pasz objętościowych (np. siano, kiszonki), jak i treściwych (zboża, mieszanki paszowe, dodatki paszowe).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze problemy to:

- ✗ Zakup pasz od dostawców nieposiadających numeru rejestracyjnego Powiatowego Lekarza Weterynarii.
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej, że dostawca posiada wymagany numer rejestracyjny.
- ✗ Brak sprawdzania czy dostawca jest zarejestrowany lub brak weryfikacji dokumentów od dostawców.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Kluczowe zasady praktyczne, które powinieneś stosować:

- ✓ Zawsze sprawdzaj, czy dostawca pasz posiada ważny numer weterynaryjny – poproś o potwierdzenie tego numeru przy pierwszym zakupie oraz regularnie podczas współpracy.
- ✓ Kupuj pasze tylko od dostawców zarejestrowanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii (zapytaj dostawcę o numer rejestracji, jeśli nie masz pewności).
- ✓ Żądaj od dostawców okazania dokumentu potwierdzającego nadanie numeru weterynaryjnego – najlepiej uzyskaj pisemne potwierdzenie lub certyfikat jakości.
- ✓ Przechowuj dokumentację potwierdzającą rejestrację dostawców (np. faktury zakupu z numerem rejestracyjnym dostawcy, oświadczenia dostawców).

NOTATKI WŁASNE

2.23.1. Zakup materiałów paszowych dokonywany jest od handlowca/producenta, który jest uczestnikiem Systemu GMP+.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.18. Dostawcy pasz
Okazać odpowiednie dokumenty potwierdzające np. faktury, oświadczenie dostawy

2.18.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Wymóg systemu QMP określa, że wszystkie materiały paszowe (pasze treściwe, objętościowe, dodatki paszowe) zakupione do gospodarstwa muszą pochodzić wyłącznie od firm, które posiadają certyfikat **Systemu GMP+ lub innego równoważnego systemu jakości.**

System GMP+ jest certyfikowanym międzynarodowym systemem zapewnienia bezpieczeństwa i jakości pasz, obejmującym cały łańcuch dostaw: od producentów, poprzez handlowców aż po końcowych użytkowników. Oznacza to, że dostawca, od którego kupujesz pasze, musi posiadać odpowiedni certyfikat jakości GMP+.

W przypadku korzystania z pasz oznaczonych certyfikatem GMP+ możliwa jest weryfikacja czy lokalny dostawca lub producent spełniają wymogi certyfikacji i znajdują się na liście certyfikowanych podmiotów. Wystarczy wejść na stronę: <https://portal.gmpplus.org/en-US/cdb/certified-companies>

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy to:

- ✗ Zakup pasz od dostawców bez certyfikatu GMP+.
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej posiadanie certyfikatu GMP+ przez dostawcę pasz.
- ✗ Kupowanie pasz od dostawców, których certyfikaty GMP+ wygasły lub nie zostały odnowione.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Praktyczne działania, które powinienś podjąć:

- ✓ Sprawdź certyfikat dostawcy – przed pierwszym zakupem zawsze poproś dostawcę o okazanie certyfikatu GMP+ lub równoważnego dokumentu.
- ✓ Regularnie weryfikuj ważność certyfikatu dostawcy – najlepiej raz w roku lub przed każdym większym zakupem.
- ✓ Kupuj pasze tylko od dostawców posiadających ważny certyfikat jakości GMP+ lub równoważny – unikaj zakupów od niecertyfikowanych dostawców.
- ✓ Przechowuj dokumentację potwierdzającą certyfikację dostawców – np. kopie certyfikatów GMP+.

NOTATKI WŁASNE

Waga
1

2.24. Bezpośredni zakup niewielkich ilości paszy pierwotnej na poziomie lokalnym jest realizowanych od lokalnego rolnika producenta paszy pierwotnej.

Sugerowane działania: 2.18. Dostawcy pasz
Okazać odpowiednie dokumenty potwierdzające np. faktury, oświadczenie dostawy

2.18.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Wymóg ten pozwala na zakup **niewielkich ilości paszy pierwotnej** (np. siano, zboża, zielonka, kiszonki), bezpośrednio od lokalnych rolników, którzy sami są producentami tych pasz. Zakup ten musi jednak spełniać określone warunki:

Zakupy muszą być dokonywane lokalnie, czyli od gospodarstw znajdujących się w najbliższym otoczeniu Twojego gospodarstwa.

- **Ilości kupowanej paszy powinny być niewielkie** – dostosowane do bieżących, krótkoterminowych potrzeb Twojego gospodarstwa (np. zapasy na kilka dni lub tygodni, a nie duże, sezonowe partie). Pasza musi być zakupiona bezpośrednio **od rolnika, który sam ją wytworzył** (nie przez pośredników czy handlowców).

Ten wymóg ma ułatwić prowadzenie gospodarstwa, zapewniając elastyczność w zakupie mniejszych partii paszy, przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa jakościowego.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Zakup dużych partii paszy od lokalnego rolnika, przekraczających bieżące potrzeby.
- ✗ Zakup pasz przez pośredników, a nie bezpośrednio od rolnika-producenta.
- ✗ Brak dokumentacji zakupu lokalnych pasz lub niekompletna dokumentacja (brak danych o dostawcy, ilości paszy itp.).

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Praktyczne zalecenia dla gospodarstwa:

- ✓ Kupuj bezpośrednio od lokalnych rolników – unikaj zakupów od pośredników lub firm handlowych.
- ✓ Dokonuj zakupów niewielkich, bieżących ilości – takich, które pokrywają potrzeby gospodarstwa na krótki okres (np. kilka dni lub tygodni).
- ✓ Dokładnie dokumentuj każdy zakup – w dokumentacji zapisz dane dostawcy (lokalnego rolnika), ilość zakupionej paszy, datę zakupu oraz rodzaj paszy.
- ✓ W miarę możliwości pozyskuj oświadczenie od lokalnego rolnika dotyczące pochodzenia paszy, metody jej produkcji oraz potwierdzenia, że spełnia podstawowe normy jakościowe.

NOTATKI WŁASNE

2.25. W gospodarstwie prowadzona jest ewidencja zakupionych pasz gospodarskich obejmująca wymagane informacje.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.19. Pasze wytworzone samodzielnie oraz pasze z zakupu

2.19.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga prowadzenia dokładnej ewidencji (czyli rejestru) wszystkich zakupionych pasz gospodarskich (zarówno objętościowych, jak i treściwych) używanych do żywienia bydła. Ewidencja ta musi zawierać szczegółowe informacje pozwalające na pełną identyfikację każdej partii zakupionych pasz:

Data zakupu – kiedy pasza została dostarczona lub zakupiona.

Nazwa paszy – precyzyjne określenie rodzaju zakupionej paszy (np. kiszonka z kukurydzy, siano, mieszanka pełnoporcjowa).

Ilość zakupionej paszy (kg lub tony).

Dane dostawcy – nazwa, adres, numer identyfikacyjny lub certyfikatu (np. GMP+, numer weterynaryjny).

Numer partii dostarczonej paszy (jeśli taki istnieje, szczególnie przy mieszankach pełnoporcjowych czy koncentratkach paszowych).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Brak ewidencji lub prowadzenie jej w sposób niekompletny (brak informacji o numerach partii, dostawcach czy datach dostaw).
- ✗ Brak dokumentów umożliwiających weryfikację informacji podanych w ewidencji.
- ✗ Nieprowadzenie ewidencji na bieżąco – uzupełnianie jej dopiero przed kontrolą (ryzyko błędów i niekompletności danych).

KLUCZOWE PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Kluczowe praktyczne wskazówki:

- ✓ Prowadź na bieżąco ewidencję zakupionych pasz (papierowo lub elektronicznie), wpisując dane od razu po zakupie.
- ✓ Każdorazowo żądaj od dostawcy szczegółowych informacji na fakturze lub na specyfikacji dostawy (numer partii, certyfikat GMP+, itp.).
- ✓ Regularnie sprawdzaj kompletność dokumentacji – upewnij się, że nie brakuje żadnych istotnych informacji wymaganych przez QMP.

NOTATKI WŁASNE

Waga
1

2.26. W przypadku stosowania ubocznych produktów rolno-spożywczych zaopatrzone są one w deklarację dostawcy, np. wytloki jabłkowe, wytloki buraczane itp.

**Sugerowane działania: 2.19. Pasze wytworzone samodzielnie oraz pasze z zakupu
ZAŁĄCZNIK NR 3 – Gwarancja Dostawcy Paszy –
Standardy Systemu QMP – Wydanie VII**

2.19.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby wszelkie uboczne produkty rolno-spożywcze stosowane jako pasza dla bydła (np. wytloki jabłkowe, wytloki buraczane, pulpa ziemniaczana, wywar gorzelniany, wystodki buraczane itp.) były dostarczane z pisemną deklaracją dostawcy.

Deklaracja dostawcy to dokument potwierdzający:

- **Źródło pochodzenia produktu** (firma lub gospodarstwo rolno-spożywcze, z którego pochodzi),
- **Rodzaj produktu** (dokładna nazwa i opis produktu),
- **Datę produkcji i datę dostawy produktu**,
- **Potwierdzenie, że produkt nadaje się do skarmiania zwierząt** (brak substancji szkodliwych, zgodność z wymogami sanitarnymi i weterynaryjnymi).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Brak deklaracji dostawcy przy zakupie ubocznych produktów rolno-spożywczych.
- ✗ Niekompletne deklaracje – brak danych o pochodzeniu, składzie czy przydatności produktu do skarmiania zwierząt.
- ✗ Brak odpowiedniej dokumentacji potwierdzającej przechowywanie deklaracji przez wymagane 2 lata.

ABY SKUTECZNIE PRZESTRZEGAĆ TEGO WYMAGU:

- ✓ Za każdym razem, gdy kupujesz uboczne produkty rolno-spożywcze, żądaj pisemnej deklaracji od dostawcy – najlepiej w formie osobnego dokumentu lub adnotacji na fakturze.
- ✓ Dokładnie sprawdzaj deklaracje dostawcy – czy zawierają wszystkie wymagane informacje (pochodzenie, daty produkcji, skład, przeznaczenie dla zwierząt).
- ✓ Przechowuj deklaracje dostawców przez minimum 2 lata, aby były łatwo dostępne podczas kontroli.
- ✓ Regularnie weryfikuj zgodność stosowanych produktów z deklaracjami – np. kontroluj ich jakość przy dostawie (zapach, wygląd, brak zanieczyszczeń).

NOTATKI WŁASNE

2.26.1. Deklaracje wraz z dowodami przechowywane są w gospodarstwie przez 2 lata.

Waga

1

Sugerowane działania: 2.19. Pasze wytworzone samodzielnie oraz pasze z zakupu
ZAŁĄCZNIK NR 3 – Gwarancja Dostawcy Paszy –
Standardy Systemu QMP – Wydanie VII

2.19.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP nakłada obowiązek przechowywania w gospodarstwie przez okres minimum 2 lat:

- **deklaracji dostawców** dotyczących zakupionych ubocznych produktów rolno-spożywczych (takich jak wytloki jabłkowe, buraczane, pulpy, wywary itp.),
- **dowodów zakupu tych produktów** (faktury, rachunki, umowy kupna-sprzedaży).

Przechowywanie dokumentacji przez określony czas umożliwia pełną kontrolę i weryfikację źródła oraz jakości stosowanych produktów w przypadku jakichkolwiek problemów jakościowych lub zdrowotnych zwierząt.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Brak deklaracji dostawców lub brak dokumentów zakupowych,
- ✗ Przechowywanie dokumentacji przez krótszy okres niż wymagane 2 lata,
- ✗ Niewłaściwe przechowywanie dokumentów (brak uporządkowania, zagubienie dokumentów).

NAJWAŻNIEJSZE PRAKTYCZNE DZIAŁANIA:

- ✓ Stwórz oddzielną dokumentację dla ubocznych produktów rolno-spożywczych, w której będziesz przechowywać deklaracje dostawców oraz dowody zakupu.
- ✓ Każdy dokument (deklaracja i dowód zakupu) przechowuj przez minimum 2 lata od daty zakupu – najlepiej w uporządkowanym segregatorze lub elektronicznie.
- ✓ Wyznacz osobę odpowiedzialną za regularną kontrolę dokumentów, ich kompletność oraz aktualność.
- ✓ Upewnij się, że dokumenty są czytelne, dostępne i uporządkowane, aby można było je szybko pokazać podczas kontroli QMP.

NOTATKI WŁASNE

2.27. Pasze dla zwierząt są przechowywane w stanie wolnym od skażenia, w pomieszczeniach czystych i zabezpieczonych przed dostępem innych zwierząt oraz przed czynnikami zewnętrznymi, które mogłyby spowodować zanieczyszczenie pasz. (Wymagania zał. 5)

Waga

2

Sugerowane działania: 2.21. Przechowywanie pasz
ZAŁĄCZNIK NR 5 - Zasady dotyczące przechowywania
i transportu pasz – Standardy Systemu QMP – Wydanie VII

2.21.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby wszystkie pasze używane w gospodarstwie były przechowywane w warunkach, które gwarantują ich:

pełne zabezpieczenie przed skażeniem biologicznym (pleśń, grzyby, pasożyty, gryzonie),
chemicznym (środki ochrony roślin, paliwa, nawozy) oraz **fizycznym** (np. piasek, szkło, metal),
czystość i higienę pomieszczeń – brak brudu, resztek pasz, kurzu, wilgoci,
skuteczną ochronę przed dostępem zwierząt (gryzoni, ptaków, dzikich zwierząt, owadów),
ochronę przed czynnikami zewnętrznymi (deszcz, śnieg, wilgoć, silne nasłonecznienie).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Zabrudzone, wilgotne lub nieszczelne magazyny paszowe,
- ✗ Obecność gryzoni, owadów lub ptaków w magazynach,
- ✗ Składowanie pasz bezpośrednio na ziemi, w kontakcie z wilgocią,
- ✗ Przechowywanie pasz w pobliżu chemikaliów lub nawozów,
- ✗ Brak regularnego sprzątania i kontroli magazynów.

NAJWAŻNIEJSZE ZALECENIA DLA GOSPODARSTWA:

- ✓ Pasze przechowuj w dedykowanych magazynach lub pomieszczeniach, które są odpowiednio wentylowane, suche i czyste.
- ✓ Regularnie czyść pomieszczenia magazynowe – usuwaj resztki pasz, kurz i inne zabrudzenia.
- ✓ Stosuj odpowiednie zabezpieczenia przeciw gryzoniom, ptakom i owadom – np. siatki, szczelne drzwi, pułapki.
- ✓ Zabezpiecz pasze przed dostępem czynników atmosferycznych – szczelny dach, drzwi, okna, odpowiednie uszczelnienia, unikaj bezpośredniego kontaktu z ziemią lub podłogą.
- ✓ Przechowuj różne rodzaje pasz oddzielnie – nie mieszaj różnych partii, unikaj krzyżowego skażenia.

NOTATKI WŁASNE

2.28. Niedojady są usuwane w częstotliwości, która zapobiega się psuciu zadanej paszy.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.22. Niedojady

2.22.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP zobowiązuje producenta bydła, aby:

- **regularnie usuwał niedojady**, czyli pozostałości niezjedzonej paszy, ze stołów paszowych, karmideł lub koryt,
- robił to w takiej częstotliwości, aby uniknąć ich zepsucia (psucie się paszy to np. pleśnienie, rozwój bakterii czy drożdży),
- zapewnił, że bydło zawsze ma dostęp do świeżej, niezepsutej paszy – szczególnie istotne przy paszach objętościowych, które łatwo pleśnieją i fermentują (kiszonki, zielonki, wystodki).

Regularne usuwanie niedojadów oznacza ich kontrolę i usuwanie co najmniej raz dziennie (lub częściej, w zależności od rodzaju paszy, pogody i temperatury otoczenia).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Zbyt rzadkie lub nieregularne usuwanie niedojadów (np. co kilka dni lub nieregularnie).
- ✗ Pozostawianie resztek paszy na stołach paszowych lub w korytach, które zaczynają fermentować lub pleśnieć.
- ✗ Brak dokumentacji kontroli i usuwania niedojadów.

NAJWAŻNIEJSZE PRAKTYCZNE ZASADY:

- ✓ Kontroluj stoły paszowe i koryta codziennie (najlepiej rano przed zadaniem nowej paszy).
- ✓ Regularnie usuwaj wszystkie resztki, szczególnie pasze łatwo psujące się, takie jak kiszonki, zielonki, wilgotne wystodki.
- ✓ Dostosuj dawki paszy tak, aby minimalizować ilość niedojadów.
- ✓ Prowadź notatki z kontroli i usuwania niedojadów (data, ilość usuniętej paszy, ewentualne uwagi).

NOTATKI WŁASNE

2.29. Sprzęt do zadawania pasz i pojenia nie powoduje niepotrzebnego cierpienia zwierząt lub zranienia.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.23. Zadawanie paszy i pojenie

2.23.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Wymóg ten wskazuje, że wszystkie urządzenia, narzędzia i elementy wyposażenia stosowane podczas karmienia oraz pojenia bydła muszą:

- **być bezpieczne dla zwierząt**, czyli pozbawione ostrych krawędzi, wystających drutów, gwoździ czy innych niebezpiecznych elementów,
- **nie powodować urazów ani obrażeń ciała** (skaleczenia, otarcia skóry, uszkodzenia rogów czy pyska),
- **nie powodować stresu lub cierpienia** (np. utrudniony dostęp do paszy lub wody, źle dopasowana wysokość poidła lub karmideł),
- być regularnie sprawdzane i naprawiane, aby utrzymać je w bezpiecznym i odpowiednim stanie technicznym.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Uszkodzony sprzęt (ostre krawędzie, wystające gwoździe, druty), który może zranić zwierzęta,
- ✗ Poidła lub karmidła utrudniające swobodny dostęp zwierzętom do paszy lub wody,
- ✗ Brak regularnych kontroli sprzętu lub ignorowanie uszkodzeń,
- ✗ Brudne lub zanieczyszczone karmidła i poidła powodujące dyskomfort i potencjalne problemy zdrowotne.

NAJWAŻNIEJSZE WSKAZÓWKI:

Kluczowe zasady praktyczne, które powinieneś stosować:

- ✓ Wprowadź codzienną wizualną kontrolę wszystkich urządzeń stosowanych do pojenia i karmienia.
- ✓ Natychmiast usuwaj wszelkie zauważone nieprawidłowości (ostre elementy, niestabilność konstrukcji, przecieki w poidłach).
- ✓ Edukuj personel gospodarstwa, jak ważne jest bezpieczeństwo sprzętu i szybkie reagowanie na wszelkie uszkodzenia.
- ✓ Regularnie czyść i dezynfekuj sprzęt, by zapobiec zagrożeniom zdrowotnym zwierząt.

NOTATKI WŁASNE

2.30. Sprzęt do zadawania pasz i pojenia jest utrzymywany w należyłym stanie higienicznym.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.23. Zadawanie paszy i pojenie

2.23.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP nakłada obowiązek, by wszystkie urządzenia wykorzystywane do karmienia i pojenia były utrzymane w stanie zapewniającym higienę oraz bezpieczeństwo. Oznacza to, że:

- **Karmidła, koryta, stoły paszowe oraz poidła** muszą być regularnie czyszczone, myte, dezynfekowane i wolne od zabrudzeń (np. stara pasza, pleśń, gnijące resztki pokarmowe).
- Sprzęt powinien być pozbawiony zanieczyszczeń mikrobiologicznych (grzyby, bakterie), chemicznych i fizycznych (piasek, kamienie, odchody zwierząt).
- Woda w poidłach musi być czysta, świeża i regularnie wymieniana, bez śladów zabrudzenia lub alg.
- Regularna konserwacja oraz dezynfekcja sprzętu powinny być standardową praktyką w gospodarstwie.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy podczas kontroli :

- ✗ Zabrudzone, pleśniejące karmidła i poidła.
- ✗ Brak regularnej dezynfekcji urządzeń.
- ✗ Zanieczyszczona lub „stara” woda w poidłach.
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej regularne czyszczenie i dezynfekcję sprzętu.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Kluczowe praktyczne wskazówki:

- ✓ Codziennie kontroluj i w razie potrzeby natychmiast czyść sprzęt do zadawania paszy i pojenia.
- ✓ Regularnie (raz na tydzień) wykonuj gruntowne czyszczenie i dezynfekcję.
- ✓ Wyznacz osobę odpowiedzialną za higienę sprzętu i przeszkol ją w zakresie zasad higieny.
- ✓ Regularnie sprawdzaj dokumentację czyszczenia, aby mieć pewność, że wszystkie działania są prawidłowo odnotowane.

NOTATKI WŁASNE

3.1. W gospodarstwie bydło przebywa z dala od niebezpiecznych materiałów oraz ogrodzenia są wykonane w sposób uniemożliwiający ich sforsowanie.

Waga

2

Sugerowane działania: 3.1. Wygląd gospodarstwa

3.1.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby:

- **Bydło nie miało dostępu do niebezpiecznych materiałów**, które mogą zagrażać zdrowiu lub życiu zwierząt. Takimi materiałami są np. chemikalia (paliwa, oleje, środki ochrony roślin), nawozy mineralne, ostre przedmioty (druty, gwoździe, potłuczone szkło), pozostałości po budowie, stare maszyny czy sprzęt rolniczy.
- **Ogrodzenia i bariery** były solidne, trwałe, odpowiednio wysokie i wykonane z materiałów bezpiecznych, uniemożliwiających bydłu ich sforsowanie, ucieczkę, czy przypadkowe skaleczenie.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze problemy to:

- ✗ Pozostawienie starych maszyn, złomu lub ostrych przedmiotów na pastwiskach lub w miejscach przebywania zwierząt.
- ✗ Zbyt niskie, słabe, uszkodzone lub prowizoryczne ogrodzenia, które mogą być łatwo sforsowane przez zwierzęta.
- ✗ Brak regularnych kontroli ogrodzeń i terenu pastwisk, czy wybiegów pod kątem zagrożeń fizycznych.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Kluczowe zasady praktyczne, które powinieneś stosować:

- ✓ Wprowadź stały harmonogram regularnych kontroli ogrodzeń i terenu gospodarstwa (minimum raz na tydzień lub po każdej burzy, silnym wietrze).
- ✓ Wyznacz osobę odpowiedzialną za bieżące sprawdzanie bezpieczeństwa na pastwiskach i w budynkach inwentarskich.
- ✓ Przeprowadzaj regularne remonty ogrodzeń – upewnij się, że są stabilne, bezpieczne i nieuszkodzone.

NOTATKI WŁASNE

3.2. Obsada zwierząt dostosowana jest do powierzchni pomieszczeń i warunków zoohigienicznych.

Waga

2

Sugerowane działania: 3.2. Systemy utrzymania bydła

3.2.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Wymóg ten oznacza, że ilość zwierząt przebywających w pomieszczeniach hodowlanych musi być dostosowana do **wielkości dostępnej powierzchni**.

Wszystkim zwierzętom opasany w budynkach należy zapewnić zwiększenie dostępnej przestrzeni poprzez:

- nieograniczony całodobowy dostęp do wybiegów przyległych do budynku,
- albo**
- zwiększoną o co najmniej 20% powierzchnię w budynku względem minimalnych warunków utrzymania bydła określonych w przepisach.

warunków zoohigienicznych, czyli prawidłowych warunków zdrowotnych, obejmujących:

- a) dobrą jakość powietrza (wentylację),
- b) odpowiednią temperaturę i wilgotność,
- c) właściwe oświetlenie,
- d) czystość pomieszczeń i dostęp do świeżej ściółki,
- e) komfortowy dostęp zwierząt do paszy i wody.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy:

- ✗ Zbyt duża liczba zwierząt na zbyt małej powierzchni (przekroczenie dopuszczalnych norm).
- ✗ Słaba jakość powietrza, wysoka wilgotność lub niewystarczająca wentylacja.
- ✗ Brak regularnych kontroli jakości powietrza i warunków zoohigienicznych.
- ✗ Brudne, wilgotne lub zaniedbane pomieszczenia.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Najważniejsze wskazówki:

- ✓ Regularnie kontroluj, czy liczba zwierząt odpowiada dopuszczalnej powierzchni.
- ✓ Monitoruj warunki zoohigieniczne – sprawdzaj wentylację, wilgotność i temperaturę.
- ✓ W przypadku stwierdzenia przekroczenia obsady lub złych warunków higienicznych. niezwłocznie wprowadzaj działania naprawcze.
- ✓ Edukuj swój personel w zakresie znaczenia dobrostanu zwierząt.

NOTATKI WŁASNE

3.3. Przestrzegany jest zakaz trzymania bydła na uwięzi.

Waga

3

Sugerowane działania: 3.2. Systemy utrzymania bydła

3.2.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP nakłada na hodowców **całkowity zakaz stałego trzymania bydła na uwięzi**. Oznacza to, że:

- Wszystkie zwierzęta (cielęta, młode, dorosłe bydło) muszą być utrzymywane w systemie bezuwięziowym, czyli mogą swobodnie poruszać się po budynku, kojcu lub pastwisku.
- Niedopuszczalne jest stosowanie stałego wiązania zwierząt do stanowisk przy użyciu łańcuchów, sznurów czy innych elementów ograniczających ich swobodę ruchu.
- Wyjątkiem mogą być jedynie krótkotrwałe sytuacje, gdy uwiązanie jest konieczne z przyczyn weterynaryjnych, np. badania, zabiegi medyczne, ale zawsze muszą być to uzasadnione, krótkie okresy.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęstsze problemy podczas kontroli:

- ✗ Trzymanie bydła na stanowiskach z łańcuchami, sznurami czy innymi systemami ograniczającymi ruch.
- ✗ Długotrwałe (więcej niż kilka godzin) lub nieuzasadnione weterynaryjnie uwiązanie zwierząt.
- ✗ Brak dokumentacji przypadków tymczasowego uwiązania bydła.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Najważniejsze praktyczne wskazówki:

- ✓ Zapewnij swobodny dostęp bydła do otwartej przestrzeni lub stanowisk bez uwięzi.
- ✓ Usuń wszelkie stanowiska i instalacje umożliwiające trwałe uwiązanie bydła.
- ✓ Stwórz jasno określone procedury – jak postępować, jeśli chwilowe uwiązanie jest konieczne (np. instrukcje dla personelu).
- ✓ Regularnie kontroluj warunki utrzymania zwierząt.

NOTATKI WŁASNE

3.4. Bydło utrzymywane jest na ściółce.

Waga

2

**Sugerowane działania: 3.2. Systemy utrzymania bydła
ZAŁĄCZNIK NR 4 - Minimalne Warunki Utrzymania Bydła Bez Uwięzi
Wolnostanowiskowo – Standardy Systemu QMP – Wydanie VII**

3.4.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, by bydło było utrzymywane na odpowiedniej ściółce, czyli materiale służącym jako podłoże w miejscach pobytu zwierząt (w budynkach inwentarskich, oborach, kojcach). W praktyce oznacza to, że:

Zwierzęta muszą mieć zapewnioną miękką, wygodną powierzchnię do odpoczynku oraz leżenia, Ściółka musi być regularnie uzupełniana, czysta, sucha oraz wolna od pleśni i innych zanieczyszczeń, Ściółka powinna być w ilości zapewniającej odpowiednią grubość (np. minimum 10-15 cm warstwa świeżej słomy),

Nie dopuszcza się utrzymywania bydła bezpośrednio na betonie, metalowych rusztach, czy innych twardych podłożach bez odpowiedniej warstwy ściółki. Dopuszcza się stosowanie twardego podłoża lub rusztów w części powierzchni np. przy stole paszowym, o ile zapewnione są miejsca legowiskowe ze ściółką

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy podczas kontroli:

- ✗ Zbyt cienka warstwa ściółki, co powoduje zabrudzenia zwierząt i ich dyskomfort,
- ✗ Brudna, wilgotna, spleśniała lub zanieczyszczona ściółka,
- ✗ Całkowity brak lub niewystarczająca ilość ściółki,
- ✗ Brak regularnych kontroli jakości ściółki.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Najważniejsze zasady:

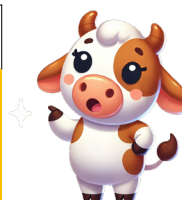
- ✓ Wyznacz osobę odpowiedzialną za regularną kontrolę stanu ściółki,
- ✓ Zapewnij stałe zaopatrzenie gospodarstwa w odpowiednią ilość ściółki (słomy) - ściółka powinna być w ilości zapewniającej odpowiednią grubość do odpoczynku oraz leżenia zwierząt.
- ✓ Kontroluj codziennie stan higieniczny miejsc odpoczynku bydła, szybko reaguj na problemy,

NOTATKI WŁASNE

3.5. Bydło utrzymywane przez cały rok na pastwisku ma zapewnione miejsce na schronienie oraz dostęp na wypoczynek z dostępem do wody.

Waga

2

Sugerowane działania: 3.3. Bydło trzymane na zewnątrz przez cały rok

3.3.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby bydło, które przebywa na pastwiskach przez cały rok, miało zapewnione:

- **Miejsce schronienia** – to znaczy miejsce, w którym zwierzęta mogą się chronić przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi (silny deszcz, śnieg, wiatr, słońce). Może to być specjalnie przygotowane zadaszenie (wiaty, lekkie konstrukcje, budynki inwentarskie otwarte dla zwierząt) lub naturalne elementy (np. drzewa, zadrzewienia, zagajniki).
- **Miejsce wypoczynku** – suche, wygodne, osłonięte od wiatru, na którym zwierzęta mogą odpoczywać oraz leżeć bez kontaktu z błotem, wilgocią czy odchodami.
- **Stały dostęp do czystej i świeżej wody pitnej** – dostęp musi być możliwy przez cały rok, nawet w okresie zimowym. Poidła powinny być sprawne, regularnie sprawdzane i w razie potrzeby podgrzewane, by uniknąć zamarzania wody.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Brak jakiegokolwiek schronienia na pastwisku (zwierzęta narażone na deszcz, śnieg, upał).
- ✗ Niewystarczająca liczba miejsc schronienia, niedostępność schronienia dla wszystkich zwierząt.
- ✗ Brak miejsca suchego i odpowiedniego do odpoczynku (np. podłoże błotniste, mokre).
- ✗ Brak stałego dostępu do wody pitnej, szczególnie zimą (zamarznięte poidła lub woda o słabej jakości).

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Najważniejsze wskazówki:

- ✓ Regularnie kontroluj dostępność oraz stan techniczny schronień.
- ✓ Zapewnij odpowiednią powierzchnię schronienia – dopasowaną do wielkości całego stada.
- ✓ Regularnie monitoruj jakość oraz dostępność wody, szczególnie w okresach zimowych.
- ✓ Edukuj pracowników gospodarstwa na temat konieczności zachowania dobrych warunków dobrostanowych zwierząt.

NOTATKI WŁASNE

3.6. Gospodarstwo wyposażone jest w urządzenia takie jak np. przepędy, poskromy umożliwiające bezpieczną kontrolę bydła i jego leczenie.

Waga

2

Sugerowane działania: 3.4. Wyposażenie do bezpiecznej kontroli bydła

3.4.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby gospodarstwo posiadało odpowiedni sprzęt zapewniający:

- **Bezpieczne przemieszczanie (przepędy)** – specjalne korytarze (przepędy), które pozwalają na sprawne, bezstresowe przemieszczanie bydła między pastwiskiem, budynkami gospodarczymi czy miejscem leczenia.
- **Bezpieczne unieruchomienie (poskromy)** – stabilne urządzenia, umożliwiające bezpieczne unieruchomienie bydła podczas badań weterynaryjnych, szczepień, znakowania czy innych zabiegów pielęgnacyjnych.

Te urządzenia powinny być tak skonstruowane, aby zapewniać bezpieczeństwo zarówno zwierzętom, jak i ludziom podczas wszystkich zabiegów związanych z obsługą zwierząt.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Brak odpowiednich przepędów lub poskromów w gospodarstwie.
- ✗ Zły stan techniczny urządzeń (zardzewiałe elementy, wystające gwoździe, ostre krawędzie).
- ✗ Urządzenia, które nie zapewniają bezpiecznego unieruchomienia zwierząt (np. niestabilne konstrukcje prowizoryczne, urządzenia nie dostosowane do wielkości zwierząt, tj. za duże lub za małe).
- ✗ Brak regularnej kontroli i dokumentacji stanu technicznego sprzętu.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA:

- ✓ Regularnie (minimum raz w miesiącu) kontroluj stan techniczny poskromów i przepędów.
- ✓ Natychmiast naprawiaj lub wymieniaj uszkodzone elementy (ostre krawędzie, ruchome lub uszkodzone części).
- ✓ Edukuj pracowników gospodarstwa, jak prawidłowo korzystać ze sprzętu i dlaczego jest to ważne dla bezpieczeństwa zwierząt oraz ludzi.
- ✓ Zadbaj, aby sprzęt był zawsze dostępny i sprawny przed planowanymi zabiegami (np. szczepienia, kontrola weterynaryjna).

NOTATKI WŁASNE

3.7. Gospodarstwo odpowiednio postępuje z wytworzonymi nawozami naturalnymi. Przestrzegane są dopuszczalne dawki stosowanych nawozów naturalnych na pastwiskach.

Waga

1

Sugerowane działania: 3.5. Przepisy z zakresu ochrony środowiska

3.5.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby gospodarstwo odpowiednio gospodarowało nawozami naturalnymi (np. obornik, gnojowica, gnojówka). Oznacza to przede wszystkim:

Prawidłowe przechowywanie nawozów naturalnych – w odpowiednio przygotowanych miejscach (uszczelnione płyty obornikowe, zbiorniki na gnojowicę), zabezpieczając je przed wyciekami i zanieczyszczeniem środowiska.

Przestrzeganie określonych maksymalnych dawek nawozów – które wynoszą nie więcej niż **170 kg azotu (N) na 1 ha rocznie**.

Unikanie nadmiernego nawożenia, które mogłoby negatywnie wpływać na środowisko (np. skażenie wód gruntowych).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Przekraczanie dozwolonej ilości nawożenia azotem na pastwiskach (ponad 170 kg N/ha rocznie).
- ✗ Brak odpowiedniej infrastruktury do przechowywania nawozów naturalnych (nieszczelne zbiorniki, brak płyt obornikowych).
- ✗ Brak planu nawożenia lub jego nieprzestrzeganie.
- ✗ Nawożenie pastwisk nawozami naturalnymi w nieodpowiednich okresach (np. zimą, podczas dużych opadów deszczu).

KLUCZOWE WSKAZÓWKI:

- ✓ Regularnie kontroluj miejsca przechowywania nawozów (brak wycieków i szczelność),
- ✓ Sporządź dokładny plan nawożenia pastwisk, uwzględniający dopuszczalne dawki,
- ✓ Monitoruj terminy nawożenia, unikaj aplikacji nawozów w czasie opadów deszczu, śniegu oraz na zamrożoną glebę,
- ✓ Edukuj personel na temat zasad prawidłowego gospodarowania nawozami naturalnymi.

NOTATKI WŁASNE

3.8. Gospodarstwo prawidłowo postępuje z padłymi zwierzętami.

Waga

3

Sugerowane działania: 3.5.Przepisy z zakresu ochrony środowiska

3.5.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Wymóg ten jasno wskazuje, że każde gospodarstwo musi:

- **szybko, bezpiecznie i zgodnie z prawem usuwać padłe zwierzęta** (zmarłe bydło),
- natychmiast odizolować padłe zwierzęta od żywych, przechowywać padłe zwierzęta wyłącznie w specjalnie do tego przeznaczonym, szczelnym miejscu (np. kontener chłodniczy, szczelny zbiornik),
- natychmiast zgłosić padnięcie zwierzęcia do uprawnionego podmiotu zajmującego się utylizacją (zakładu utylizacyjnego), zgłosić upadek zwierzęcia do krajowego systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZplus).
- nie dopuścić, aby padłe zwierzęta były pozostawiane na pastwisku, polach lub w gospodarstwie dłużej niż jest to absolutnie konieczne (powinny być jak najszybciej odebrane i zutylizowane).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy podczas kontroli:

- ✗ Przechowywanie padłych zwierząt w niewłaściwy sposób (np. na otwartym terenie, bezpośrednio na ziemi),
- ✗ Zbyt długie przetrzymywanie padłych zwierząt w gospodarstwie przed ich odbiorem,
- ✗ Brak dokumentacji dotyczącej zgłoszeń padłych zwierząt i odbioru przez firmę utylizacyjną,
- ✗ Brak odpowiednich, szczelnych miejsc przechowywania padłych zwierząt.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA:

Najważniejsze zalecenia praktyczne:

- ✓ Zawsze przechowuj padłe zwierzęta w zamkniętych, szczelnych, najlepiej chłodzonych kontenerach.
- ✓ Natychmiast powiadamiaj firmę utylizacyjną o konieczności odbioru (najlepiej tego samego dnia).
- ✓ Wyznacz osobę odpowiedzialną za stały nadzór nad przestrzeganiem tych zasad.
- ✓ Regularnie prowadź rejestr padłych zwierząt i dokumentuj każde działanie.

NOTATKI WŁASNE

3.9. Istnieje ustny lub pisemny plan postępowania z odpadami, w przypadku ustnych wyjaśnień możliwe jest poparcie tych wyjaśnień dowodami.

Waga

1

Sugerowane działania: 3.6. Gospodarska odpadami

3.6.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby każde gospodarstwo posiadało jasno określony sposób postępowania z odpadami powstającymi podczas produkcji zwierzęcej (opakowania po środkach chemicznych, zużyte leki, folie, zużyty sprzęt rolniczy itp.).

Oznacza to, że powinieneś mieć:

Pisemny plan postępowania z odpadami – w formie krótkiego dokumentu, instrukcji lub regulaminu, jasno opisującego, jak gospodarstwo zbiera, przechowuje i utylizuje różne odpady, lub:

Ustny plan postępowania z odpadami – czyli potrafisz szczegółowo wyjaśnić inspektorowi QMP, jak w praktyce radzisz sobie z odpadami, a swoje wyjaśnienia jesteś w stanie potwierdzić dowodami (np. faktury od firm odbierających odpady, protokoły przekazania odpadów do utylizacji).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy podczas kontroli:

- ✗ Brak jakiegokolwiek planu (pisemnego lub ustnego) dotyczącego postępowania z odpadami,
- ✗ Niezdolność potwierdzenia ustnych wyjaśnień (brak dokumentów lub faktur),
- ✗ Brak segregacji odpadów (wszystkie odpady zmieszane, przechowywane nieprawidłowo),
- ✗ Brak dokumentów potwierdzających prawidłową utylizację (faktury, protokoły).

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – NAJWAŻNIEJSZE WSKAZÓWKI:

- ✓ Przygotuj pisemny plan – nawet prosty, jednostronicowy dokument będzie wystarczający,
- ✓ Zawsze przechowuj dowody odbioru odpadów przez odpowiednie firmy (np. rachunki, faktury),
- ✓ Segreguj odpady zgodnie z rodzajami (chemiczne, weterynaryjne, gospodarskie),
- ✓ Wyznacz osobę odpowiedzialną za zarządzanie odpadami w gospodarstwie.

NOTATKI WŁASNE

3.10. Producent oraz obsługa uczestniczą w szkoleniach BHP przynajmniej raz na 3 lata.

Waga

1

**Sugerowane działania: 4.1. Zapobieganie wypadkom
Okazać dokument potwierdzający odbycie szkolenia BHP**

4.1.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby wszystkie osoby pracujące na terenie gospodarstwa, w tym producent (właściciel lub zarządca gospodarstwa) oraz cały personel zajmujący się bydłem, uczestniczyły regularnie (co najmniej raz na 3 lata) w szkoleniach z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BHP).

Szkolenie takie powinno obejmować:

- zasady bezpiecznego wykonywania codziennych prac przy zwierzętach (karmienie, pojenie, obsługa sprzętu, transport zwierząt),
- prawidłowe zachowanie podczas kontaktu ze zwierzętami, aby uniknąć wypadków (kopnięć, poturbowań, skaleczeń),
- postępowanie w sytuacjach awaryjnych (wypadki, pożary, choroby zwierząt),
- znajomość podstawowych zasad higieny, pierwszej pomocy oraz postępowania w nagłych przypadkach zdrowotnych.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy podczas kontroli:

- ✗ Brak szkoleń BHP dla producenta lub osób pracujących z bydłem.
- ✗ Szkolenia odbywające się rzadziej niż raz na 3 lata.
- ✗ Brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie szkoleń BHP.
- ✗ Nieobjęcie wszystkich osób zatrudnionych w gospodarstwie obowiązkowym szkoleniem.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA:

Najważniejsze zalecenia praktyczne:

- ✓ Prowadź regularny harmonogram szkoleń BHP – najlepiej co 2 lata, aby zawsze być w zgodzie z wymaganiami.
- ✓ Przechowuj dokumentację szkoleń w jednym miejscu, łatwo dostępnym podczas kontroli.
- ✓ Upewnij się, że nowe osoby zatrudnione przechodzą szkolenie BHP od razu po rozpoczęciu pracy.
- ✓ Wyznacz osobę odpowiedzialną za organizację szkoleń i prowadzenie dokumentacji.

NOTATKI WŁASNE

3.11. Producent przygotowuje plan ekonomiczny gospodarstwa w zakresie produkcji żywca wołowego przed podjęciem znaczących i długotrwałych zobowiązań finansowych. Producent prowadzi analizę wskaźników efektywności ekonomicznej gospodarstwa.

Waga

1

Sugerowane działania: 5.1. Stabilność finansowa.

5.1.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Wymóg oznacza, że jako producent powinienes:

Przygotować plan ekonomiczny gospodarstwa, szczególnie przed dużymi inwestycjami (np. budowa obory, zakup zwierząt, modernizacja gospodarstwa, zakup specjalistycznego sprzętu). Plan powinien obejmować:

- przewidywane koszty (zakupy, inwestycje, remonty, pasze, leki),
- prognozowane przychody (np. ze sprzedaży bydła, produktów rolnych),
- analizę opłacalności podejmowanych inwestycji.

Regularnie analizować wskaźniki efektywności ekonomicznej swojej produkcji bydła, takie jak:

- koszt produkcji 1 kg żywca,
- dzienny przyrost masy ciała zwierząt,
- współczynnik zużycia paszy (ilość paszy na 1 kg przyrostu masy ciała),
- koszty weterynaryjne w przeliczeniu na sztukę,
- dochodowość gospodarstwa.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane problemy podczas kontroli:

- ✗ Brak planu ekonomicznego gospodarstwa przy dużych inwestycjach,
- ✗ Brak prowadzenia jakiegokolwiek analizy kosztów i efektywności produkcji,
- ✗ Brak dokumentacji związanej z podejmowaniem znaczących decyzji finansowych (inwestycji),

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – NAJWAŻNIEJSZE WSKAZÓWKI:

- ✓ Sporządzaj pisemne plany ekonomiczne przed ważnymi decyzjami finansowymi (inwestycjami).
- ✓ Regularnie prowadź proste analizy wskaźników ekonomicznych swojej produkcji, najlepiej raz na kwartał lub co najmniej raz w roku.
- ✓ Dokumentuj wszystkie podejmowane decyzje finansowe i przechowuj je w jednym miejscu.
- ✓ Konsultuj plan ekonomiczny z doradcą rolniczym, jeśli nie jesteś pewien, jak go opracować.

NOTATKI WŁASNE

3.12. Producent posiada plan redukcji emisji gazów cieplarnianych w swoim gospodarstwie, uwzględniający żywienie zwierząt i sekwestrację.

Waga

1

**Sugerowane działania: 6.1. Kontrola i redukcja emisji gazów cieplarnianych
Odstępstwo do 15.03.2026**

6.1.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby gospodarstwo miało **opracowany pisemny plan ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (GHG)** w oparciu o „Katalog metod redukcji emisji gazów cieplarnianych z chowu bydła i świń - mitygacja i sekwestracja” opracowany przez IZ-PIB w Balicach, dostępny na stronie <https://kalkulatorghg.iz.edu.pl/wp-content/uploads/2023/03/Katalog-metod-redukcji-GHG.pdf>. Plan powinien zawierać listę stosowanych metod oraz informację na których obszarach lub na których zwierzętach metody te są stosowane.

W okresie przejściowym gospodarstwo musi stosować przynajmniej dwie metody.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Brak pisemnego planu redukcji emisji gazów cieplarnianych.
- ✗ Brak wskazania działań dotyczących zmiany żywienia zwierząt i metod sekwestracji węgla.
- ✗ Brak ustalonych konkretnych celów redukcyjnych.
- ✗ Brak jakichkolwiek dowodów realizacji planu (brak notatek lub dokumentów potwierdzających wdrażanie działań).

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – KLUCZOWE ZALECENIA PRAKTYCZNE:

- ✓ Opracuj prosty, konkretny i zrozumiały plan redukcji emisji.
- ✓ Określ realne do osiągnięcia cele, np. obniżenie emisji o 15% w ciągu 5 lat.
- ✓ Prowadź regularne zapisy dotyczące działań, które podejmujesz (wymiana pasz, zmiany w sposobie uprawy).
- ✓ Współpracuj z doradcą rolniczym w celu skutecznego wdrożenia planu.
- ✓ W okresie przejściowym wykaż przynajmniej dwie praktyki z katalogu dobrych praktyk redukcji emisji opublikowanych przez IZB Balice na stronie <https://kalkulatorghg.iz.edu.pl/wp-content/uploads/2023/03/Katalog-metod-redukcji-GHG.pdf> oraz §1 pkt 4

NOTATKI WŁASNE

4.1. Podczas załadunku i rozładunku zwierząt minimalizuje się czynniki stresogenne oraz czynniki mogące przyczyniać się do zadawania cierpienia zwierzętom.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.25. Załadunek i wyładunek zwierząt

2.25.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Wymóg oznacza, że podczas załadunku i rozładunku bydła należy zapewnić zwierzętom możliwie najlepsze warunki, ograniczając do minimum wszelkie źródła stresu i kontuzji, takie jak:

głośne krzyki, hałas, gwałtowne ruchy ludzi,
używanie niewłaściwych narzędzi (np. kijów, poganiaczy elektrycznych, ostrych przedmiotów),
nadmierny pośpiech podczas przemieszczania zwierząt,
nieodpowiednia infrastruktura – np. śliskie podłogi, zbyt strome rampy, ostre krawędzie rampy, rampy bez bocznych barier
przemieszczanie zwierząt w zbyt ciasnych grupach.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy podczas kontroli:

- ✗ Używanie środków przymusu (np. elektrycznych poganiaczy) bez potrzeby,
- ✗ Używanie nadmiernej siły przy załadunku lub rozładunku zwierząt,
- ✗ Zbyt strome, śliskie lub niebezpieczne rampy załadunkowe,
- ✗ Brak odpowiednich szkoleń personelu w zakresie bezpiecznego obchodzenia się z bydłem,
- ✗ Zaniedbanie regularnych kontroli infrastruktury służącej do załadunku i rozładunku.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – KLUCZOWE ZALECENIA PRAKTYCZNE:

Najważniejsze wskazówki:

- ✓ Regularnie kontroluj infrastrukturę (rampy, przepędy), dbając o ich stan techniczny.
- ✓ Nigdy nie stosuj brutalnych metod przemieszczania zwierząt (np. uderzanie, elektryczne poganiacze).
- ✓ Zapewnij personelowi odpowiednie szkolenia z zakresu spokojnego obchodzenia się z bydłem.
- ✓ Wprowadź procedury kontroli dokumentujące regularną ocenę warunków załadunku i rozładunku.

NOTATKI WŁASNE

4.2. W przypadku transportu bydła odbywa się on przez zatwierdzonego w Systemie przewoźnika

Waga

1

Sugerowane działania: 2.26. System gwarantowanego transportu QMP

2.26.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby transport bydła przeznaczonego do uboju odbywał się przez zatwierdzonego Uczestnika Systemu QMP, który przewozi własny żywiec lub przez zatwierdzonego przewoźnika bydła. W praktyce oznacza to, że:

- przewoźnik musi posiadać ważny certyfikat lub zatwierdzenie potwierdzające zgodność ze standardami transportu QMP, lub równoważnego systemu transportu żywego bydła.
- pojazdy przewoźnika muszą spełniać określone wymagania techniczne, np. posiadać odpowiednią wentylację, antypoślizgowe podłogi, przegrody oddzielające zwierzęta, być odpowiednio czyste i dezynfekowane.
- osoby prowadzące pojazdy powinny mieć odpowiednie kwalifikacje oraz przeszkolenie z zakresu dobrostanu zwierząt podczas transportu.
- obowiązek ten dotyczy transportu do rzeźni oraz w innych sytuacjach okołoubojowych (np. do punktów skupu).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Transport bydła przez firmę niezatwierdzoną w Systemie QMP.
- ✗ Brak dokumentów potwierdzających, że transport został wykonany przez certyfikowanego przewoźnika.
- ✗ Przewoźnik używa pojazdu niezgodnego ze standardami dobrostanowymi QMP (brak wentylacji, brudny, niezdezynfekowany pojazd).
- ✗ Brak sprawdzenia kwalifikacji kierowcy oraz przewoźnika przed transportem.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – NAJWAŻNIEJSZE PRAKTYCZNE ZALECENIA:

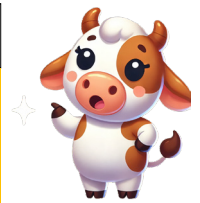
- ✓ Nie korzystaj z usług przypadkowych, niesprawdzonych firm transportowych.
- ✓ Dokumentuj każdy transport, zachowując kopie dokumentów przewozowych.
- ✓ Wyznacz osobę odpowiedzialną za sprawdzanie kwalifikacji i certyfikatów przewoźników.

NOTATKI WŁASNE

4.3. Transport zwierząt odbywa się w pojazdach odpowiednio do tego przystosowanych z zachowaniem wszystkich wymogów obowiązujących podczas transportu zwierząt.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.27. Dobrostan zwierząt podczas transportu

2.27.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Zgodnie z wymogami QMP oraz obowiązującym prawem dotyczącym dobrostanu zwierząt, transport bydła musi odbywać się w pojazdach specjalnie do tego przeznaczonych, które spełniają następujące warunki:

- **odpowiednia powierzchnia i wysokość pojazdu** – dostosowane do liczby i wielkości przewożonych zwierząt, umożliwiające swobodny ruch i właściwą pozycję.
- **prawidłowa wentylacja** – zapewniająca dostęp świeżego powietrza oraz odprowadzająca nadmiar ciepła, wilgoci i szkodliwych gazów.
- **bezpieczna podłoga** – antypoślizgowa, stabilna, minimalizująca ryzyko poślizgnięcia się zwierząt pokryta ściółką.
- **przegrody wewnętrzne** – pozwalające na właściwe podzielenie zwierząt według płci, wielkości, wieku oraz zapobiegające agresji lub obrażeniom.
- **dostęp do wody oraz wentylacji** przy dłuższych trasach, zgodnie z przepisami UE o transporcie zwierząt (powyżej 8 godzin).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

Najczęściej spotykane błędy podczas kontroli:

- ✗ Transportowanie zwierząt w pojazdach niedostosowanych (np. brak wentylacji, śliska podłoga),
- ✗ Przepełnienie pojazdu (niewystarczająca powierzchnia dla zwierząt),
- ✗ Zły stan techniczny pojazdu (uszkodzone przegrody, ostre elementy, uszkodzona podłoga),
- ✗ Brak kontroli stanu technicznego pojazdu przed transportem.
- ✗ Zbyt niska przestrzeń ładunkowa w pojazdach dwupoziomowych.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – KLUCZOWE ZALECENIA PRAKTYCZNE:

Najważniejsze praktyczne wskazówki:

- ✓ Współpracuj tylko z zatwierdzonymi przewoźnikami, którzy dysponują odpowiednimi pojazdami,
- ✓ Regularnie kontroluj stan pojazdów i potwierdzaj ich zgodność z wymogami przed załadunkiem,
- ✓ Zawsze przestrzegaj maksymalnych norm obsady zwierząt,
- ✓ Dokumentuj przeprowadzane kontrole pojazdów (notatki z datą, opis stanu pojazdu, nazwisko osoby kontrolującej).

NOTATKI WŁASNE

4.4. Podczas transportu bydło podzielone jest w zależności od płci i wielkości oraz na grupy o odpowiedniej liczebności.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.28. Zaganianie i segregowanie bydła

2.28.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

System QMP wymaga, aby podczas transportu zwierzęta były dzielone według jasno określonych kryteriów, które zapewniają ich dobrostan i bezpieczeństwo. Oznacza to:

- **podział zwierząt ze względu na płeć** – jałówki (samice) powinny być przewożone osobno od buhajków lub dorosłych buhajów, aby uniknąć agresji, stresu, niepożądanych kryć oraz potencjalnych obrażeń.
- **podział ze względu na wielkość (wiek, masę)** – młodsze, mniejsze osobniki powinny być oddzielone od większych lub dorosłych, by uniknąć ryzyka zranień, poturbowania lub dominacji silniejszych osobników nad słabszymi.
- **utrzymywanie odpowiedniej liczebności zwierząt w grupach** – liczebność grup musi być dopasowana do powierzchni pojazdu, aby zapewnić zwierzętom wystarczającą przestrzeń, swobodę ruchu oraz uniknąć nadmiernego stłoczenia.

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Brak podziału zwierząt według płci (mieszanie samców z samicami).
- ✗ Przywiązywanie zwierząt na czas transportu.
- ✗ Przewożenie zwierząt różniących się znacznie wielkością w jednej przestrzeni transportowej.
- ✗ Zbyt duża liczba zwierząt w jednej grupie (przepełnienie pojazdu, brak komfortu i bezpieczeństwa).
- ✗ Nieodpowiednie lub całkowity brak stosowania przegród podczas transportu.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – NAJWAŻNIEJSZE PRAKTYCZNE ZALECENIA:

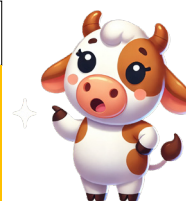
- ✓ Dokładnie określaj grupy zwierząt przed transportem i upewnij się, że są one oddzielone zgodnie z wymogami (płeć, wiek, wielkość).
- ✓ Unikaj mieszania dużych, dominujących zwierząt z mniejszymi osobnikami.
- ✓ Dbaj o optymalną powierzchnię przypadającą na jedno zwierzę podczas transportu, zgodną z przepisami.
- ✓ Regularnie kontroluj przewoźników pod kątem przestrzegania tych zasad

NOTATKI WŁASNE

4.5. Producent odpowiednio przygotowuje/ weryfikuje czy pojazdy do transportu zwierząt są odpowiednio umyte i zdezynfekowane oraz zaopatrzone w odpowiednią wentylację.

Waga

2

Sugerowane działania: 2.29. Utrzymanie, higiena i wentylacja pojazdów

2.29.

NA CZYM DOKŁADNIE POLEGA TO WYMAGANIE?

Wymóg ten oznacza, że jako producent jesteś odpowiedzialny za upewnienie się, iż:

Pojazd używany do transportu zwierząt jest dokładnie umyty i zdezynfekowany przed każdym kolejnym załadunkiem. Dotyczy to:

- powierzchni ładunkowej (ścian, podłóg, przegród),
- rampy ładunkowej,
- wszelkich elementów mających bezpośredni kontakt ze zwierzętami.

Pojazd ma sprawną wentylację, zapewniającą zwierzętom stały dostęp świeżego powietrza podczas całego transportu. Wentylacja może być:

- mechaniczna (wentylatory),
- naturalna (otwory wentylacyjne zapewniające odpowiedni przepływ powietrza).

PRZYKŁADY TYPOWYCH NIEZGODNOŚCI:

- ✗ Brak czyszczenia i dezynfekcji pojazdu przed załadunkiem,
- ✗ Niekompletna lub niesprawna wentylacja pojazdu,
- ✗ Brak dokumentów potwierdzających wykonanie czyszczenia i dezynfekcji,
- ✗ Powierzchnia pojazdu brudna lub zawierająca ślady odchodów po poprzednim transporcie zwierząt.

JAK UNIKNĄĆ NIEZGODNOŚCI? – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI NAJWAŻNIEJSZE PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI:

- ✓ Każdorazowo przed załadunkiem sprawdzaj stan czystości i dezynfekcji pojazdu.
- ✓ Regularnie dokumentuj wykonanie kontroli (wystarczy prosta notatka z datą, godziną i stanem pojazdu).
- ✓ Pracuj tylko z przewoźnikami, którzy są świadomi wymogów systemu QMP i przestrzegają zasad czystości i dezynfekcji pojazdów.
- ✓ Ustal z przewoźnikiem obowiązek dostarczania dokumentów lub potwierdzenia wykonanych czynności (protokół dezynfekcji).

NOTATKI WŁASNE

Aplikacje QMP - Nowoczesne narzędzia, które zwiększą efektywność Twojej pracy doradczej

W odpowiedzi na rosnące wyzwania stojące przed doradcami rolnymi – zwłaszcza w zakresie obsługi gospodarstw realizujących ekoschematy i programy certyfikacji jakości – przedstawiamy pakiet dwóch innowacyjnych aplikacji. **Pozwolą zaoszczędzić czas, usprawnią codzienną pracę i mogą realnie przełożyć się na dodatkowy dochód.**

Dwa narzędzia – jeden cel: sprawna, profesjonalna i dochodowa praca doradcza

→ **Dobrostan** – aplikacja do szybkiej weryfikacji aktualnych stanów bydła (typ, kierunek użytkowania) bez konieczności pobierania plików CSV. Wystarczy login, hasło i numer gospodarstwa, by sprawdzić stan zwierząt oraz ich dopuszczalne zmiany w systemie. Prosto, wygodnie i zawsze aktualnie.

→ **Aplikacja QMP Doradcy** – narzędzie do tworzenia pełnej dokumentacji potrzebnej do objęcia gospodarstwa certyfikacją QMP. Dzięki intuicyjnemu interfejsowi, doradca krok po kroku przechodzi przez proces składania wniosków, zgodnie z aktualnymi wymaganiami systemu jakości.

Dlaczego warto?

Obie aplikacje tworzą **kompletny system wsparcia dla doradcy**, który:

- ✓ **przyspiesza przygotowanie wniosków nawet o 80%** w porównaniu z pracą manualną,
- ✓ pozwala na łatwe **filtrowanie bydła przeznaczonego do certyfikacji QMP**,
- ✓ wspiera **zarządzanie użytkowaniem zwierząt i komunikację z ARiMR**,
- ✓ pomaga monitorować **obsadę i rozmieszczenie zwierząt** – co w praktyce może zapobiec utracie płatności z ekoschematów,
- ✓ umożliwia szybki **import danych z Rejestru Zwierząt**, bez dodatkowej pracy i błędów.

A co, jeśli...?

Zdarzają się sytuacje, w których **niewielkie przeoczenie kosztuje gospodarstwo nawet dziesiątki tysięcy złotych?** Dzięki aplikacji **doradca ma wgląd w dane na bieżąco i może z wyprzedzeniem zareagować**, zanim sytuacja stanie się problemem.

Inwestycja, która się zwraca

Dostęp do całego systemu to jednorazowy **koszt 9,99 zł za licencję dożywotnią**. To nie tylko wsparcie w tegorocznej kampanii – to **narzędzie, które będzie pracować dla Ciebie przez kolejne lata**.

Jeśli chcesz:

- ✓ pracować szybciej i skuteczniej,
- ✓ lepiej wspierać swoich rolników,
- ✓ i przy okazji **zwiększyć swoje dochody** jako doradca,

to **ten pakiet aplikacji jest dokładnie tym, czego potrzebujesz**.

Aby pobrać aplikację wejdź na stronę:
<https://qmpsystem.eu/aplikacje-qmp/>
lub zeskanuj kod QR:

Notatki własne

Notatki własne

PRZEWODNIK QMP

Skład i opracowanie:
Redakcja opasy.pl

Sfinansowano ze środków:
Funduszu Promocji Mięsa Wołowego

Copyright:
Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego